

KOMUNIZMO ŠMĖKLA TEBEKLAIDŽIOJA

Rojaus ieškojimas žemėje

Gyvenimas šioje žemėje anaip tol nėra lengvas. Visuotinė istorija liudija apie didžiulius daugumos žmonių nepriteklis ir gana sunkų, alinantį darbą, kartais – net priverstinį. Virš šios – sunkiai dirbančios, bet vis tiek vargstančios daugumos išskyla siauras sluoksnis asmenų, gyvenančių pasiturinčiai ar net prabangiai. Kartais juos iškelia neeiliniai sugebėjimai ir begalinis darbštumas, kartais – visai atsitiktinės, nieko bendro su jų pačių veikla neturinčios aplinkybės. Vienaip reikia vertinti, kai praturtėja išradėjas, kitaip – kai paveldėtas turtas tampa priemone, įgalinančia primesti savo valdžią kitiems, dažniausia – neturtingesniems.

Per visą žmonijos istoriją dar niekada nebuvo sukurta visuomenė be socialinės nelygybės, be mažesnių ar didesnių neteisningumo apraiškų. Tačiau siekis įvesti teisingą tvarką matomas nuo pat visuomenės atsiradimo. Tik vienas dalykas, kai tą siekį bandoma įgyvendinti demokratiniu būdu, reikalaujant ne absoliučios materialinės lygiavos, o svarbiausių socialinių teisių ir laisvių, pripažinimo, kad kiekvienas žmogus gimsta laisvas ir lygiateisis. Ir visai kita padėtis susidaro, kai socialiniai neramumai perauga į vadinamąsias "revoliucijas", kai viena neteisybė pakeičiama kita, neretai dar didesne ir žiauresne, kai turtingesniųjų sluoksnis tiesiog išžudomas, o jų turėta nuosavybė sunaikinama arba ją užvaldo revoliucijos "vadai". Nereti atvejai, kai revoliucionieriai, užgrobę nugalėtojų turtą, kurį laiką lėbuoja, nemaž nesusimąstydami, kaip jį tikslingai naudoti ir kaip pašalinti buvusios neteisybės priežastis. Tokiu atveju įvykiai toliau klostosi

tarsi pagal senovinę kiniečių legendą "Drakonas žuvo, tegyvuoja drakonas!" Nepritekliai dar labiau padidėja, prasideda laimėjusių rietenos, sugrįžta sprespauda, palaikoma fiziniu ir dvasiniu teror.

Pagrindinė priežastis, kodėl po revoliucijų neįsivyrąja teisybė, yra ta, kad vadina-mieji revoliucionieriai kovoja ne su neteisybės priežastimis, o su jos pasekmėmis. Socialinės nelygybės ir iš jos išplaukiančio neteisningumo priežasčių jie arba visai nenagrinėja arba jas suvokia labai primityviai. Aiškinti, kaip reikia sukurti "rojų žemėje", neretai ima liguistos asmenybės, patyrusios savojo gyvenimo nesėkmes, pervertinančios savo sugebėjimus arba nepajėgiančios sutramdyti iškreipto garbės bei valdžios troškimo.

Komunistinės ideologijos vaisiai

Ryškiausias tokio aiškinimo pavyzdys yra komunistinė ideologija, sukurta psichologinės pusiausvyros neįgijusių ir normalios veiklos neišmokusių asmenybių. Jų įrodinėjimai, esą visos žmonijos nelaimės atsirandančios dėl kapitalo neteisingo pasisavinimo, sąlygojo tokius šūkius, kaip "Taika – lūšnomis, karas – rūmams!" arba: "Kas buvo nieks, tas bus viskuo!" Atsakymų, ką daryti toliau, sugriovus "rūmus", arba ką reiškia "būti viskuo", komunistinė ideologija neturi. Propaguodama valstybinį kapitalo paskirstymą, iš tikrųjų ši ideologija skatina partokratinio – nomenklatūros sluoksnio susiformavimą, asmenybės gniuždymą ir primityvios lygiavos – masinio skurdo įvedimą. Tokia ideologija pasmerkė technologiniam atsikimui buvusias komunistines imperijas – Sovietų Sąjungą, Jugoslaviją, Kiniją bei jų pa-

sekėjus: Šiaurės Korėją, Vietnamą, Kubą. Lygiavos aukštinimas privedė prie kūrybos slopinimo ir masinio primityvių ūkinių sprendimų įgyvendinimo, gamtos turtų iššvaistymo bei milžiniškų nuostolių visuomenei. Galima priminti masines vienodų, nepatogių šeimai ir neekonomiškų daugiaaukščių būstų statybas ne tik miestuose, bet ir kaimuose, beatodairišką melioraciją, bandymus įgyvendinti gigantiškus, tačiau absurdiškus projektus, tokius, kaip "Baikalo-Amūro magistralė".

Ūkinės nesėkmės, "liaudžiai" duotų pažadų netesėjimas verčia komunistinę valdžią griebtis dviejų dalykų. Pirmiausia, nuolat ieškoma išorės bei vidaus "priešų" ir su jais kovojama. Antra, sukuriamas dar neregėtas žmonių apkavilimo – demagogijos ir melo mechanizmas.

Į "priešų" kategoriją patenka ne tik kritiškiau mąstantys asmenys (juos apšaukia užsienio valstybių šnipais arba bepročiais) ar atskiri socialiniai sluoksniai (pavyzdžiui, ūkininkai arba amatininkai), bet ir kuriam nors diktatoriui neitikusios tautos: totoriai, čečėnai, "pribaltai". Susidoroti su šiomis tautomis pasitelkiama ir "vyresniojo brolio" – privilegijuotos tautos samprata. Sovietų Sąjungoje tokia – vienintelė "teisingai gyvenančia" tauta buvo paskelbti rusai, Jugoslavijoje – serbai. Per komunistinių imperijų gyvavimo laikotarpį įvykdytų tautžudysčių mastai yra tokie, kokių dar niekada nėra buvę. Tačiau komunistiniai režimai visaip slėpė savo nusikaltimus, tuo pat metu užpildami pačia įžliausia demagogija. Balsavimai už partkomuose jau išrinktus asmenis – vienas "kandidatas" į vieną vietą – buvo vadinami pačia demokratiškiausia rinkimų sistema. Akivaizdžios ūkinės kvailystės įvardintos kaip įstabūs socializmo laimėjimai. Domėjimasis savo tautos istorija išvadintas buržuaziniu nacionalizmu, o įžulus pasaulio laimėjimų neigimas pavadintas kontrpropaganda, kuriai dera skirti didžiausią dėmesį. Valdovais tapę budeliai ir sadistiniai iškrypėliai išaukštinti kaip genijai, o išdavikai ir kolaborantai išliaupsinti lyg didvyriai.

Kada bus įvertinti komunistinio nusikaltimai?

Net Sovietijoje daug me-

BALANDŽIO 11-OJI – ATVELYKIS

Romualdo Kisieliaus fotomontazas šv. Velykų tema.

tų išgyvenę žmonės, savo akimis matę komunistų piktadarybes, iki pat imperijos subyrėjimo neišsilaikė viso siaubingų nusikaltimų masto. O ką ir bekalbėti apie kitų valstybių piliečius. Tik šiomis dienomis dalelė amerikiečių savo televizorių ekranuose pamatė Sibiro gulagus ir išgirdo apie juose nukankintus lietuvius. Bet ar to jau pakanka? Kada viso pasaulio mokyklų mokiniai visuotinai sužinos apie Baltijos valstybių okupaciją, trėmimus, KGB ir jos pirmtakų siautėjimą. Iki šiol nė viename pasaulio istorijos vadovėlyje nėra Karaliaučiaus krašto tautų žmonių masinių žudynių įvertinimo. Kuriame Amerikos bendrojo lavinimo mokyklų vadovėlyje aprašytos maždaug prieš dešimtmetį įvykusios Baku ir Tbilisio gyventojų žudynės? Nėra tokio vadovėlio! Niekas jo dar neparašė ir niekas neužplanavo jį išleisti. Juk net Vašingtone seniai suplanuotas komunistinio genocido aukų muziejus taip ir nepradėtas steigti!

Komunistinis režimas neapsiribojo į jo gniaužtus patekusių tautų sprespauda arba tos ideologijos neatitinkančių socialinių sluoksnių sunaikinimu, milijonų žmonių pasmerkimu bado mirčiai, ištisų regionų apnuodijimu civilinės bei karinės gamybos atliekomis. Sovietų kariauna po Antrojo pasaulinio karo ne kartą peržengė savo valstybės sienas ir įvykdė šurpius tarptautinius nusikaltimus. Iki šiol niekas pilnai neištyrė

sovietų armijos įvykdytų žudynių Vengrijoje, tuometinėje Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Afganistane. Joks tarptautinis tribunolas jų neįvertino, nesurado ir nenubaudė šių kruvinių beprotysčių sumanytojų ir atsakingų vykdytojų.

Lietuvos teisėsaugos įstaigos gana išsamiai išnagrinėjo 1991 metų sausio agresijos bylą. Tačiau teisiamųjų suole šalia marionečių – M. Burokevičiaus, J. Jarmalavičiaus, J. Kuolelio – nėra nė vieno sovietų generolo, karinio komendanto, nė vieno aukšto SSRS pareigūno. Jie neapklausti net kaip liudytojai. Žinomi ir žvėriško susidorojimo su Medininkų posto pareigūnais užsakytojai ir budeliai. O kada tokios bylos atsidurs tarptautiniame teisme?

Šiomis dienomis su didžiuliu nerimu stebime įvykius kitoje buvusioje komunistinėje imperijoje – Jugoslavijoje. Matome ypač žiaurų Serbijos vadeivų susidorojimą su albanais, masines kaimiečių žudynes, su žeme lyginamas jų sodybas. Ar susimąstėme, kokia pasaulėžiūra sąlygojo tokį eilinių serbų kareivių žiaurumą?

Kol didžiosios demokratinės valstybės nesuvoks, kokios tikrosios naujausių tarptautinių nusikaltimų priežastys, tol nebus rasti ir nusikaltėliai. Kol nebus įvardinta ir deramai įvertinta šių nusikaltimų sąlygojanti ideologija, tol net brangiausiai kainuojančios karinės priemonės nepadės.

Jonas Jasaitis

Prelatas Jonas Kučingis su kun. Ričardu Mikutavičiumi.
1997 m. birželis.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIŪDNI JUOKAI.** "Liūdnais juokais" "Kauno diena" pavadino kalbas apie ant kojų atsistojantį ūkį, atsigauančią ekonomiką bei "kokio nors ne itin reikšmingo užsienio pareigūno ištartas mandagumo frazes apie Lietuvą mūsų gyvenimo fone". "Gyventojų pajamos didėja kur kas lėčiau negu mokesčiai už telefoną, vandenį, šilumą, kitus žemiškus, tačiau būtinus kasdienius patogumus. Kai juokiamasi iš visų mokesčių mokėtojų, pasakojant apie gerėjantį gyvenimą, darosi liūdna".

• **SANTYKIAI SU RUSIJA.** Dėl įvykių Jugoslavijoje paaštrėjus NATO ir Rusijos santykiams, Lietuva ketina daugiau dėmesio skirti gerų kaimyninių santykių su Rusija palaikymui. Apie tai kalbėta Prezidento V. Adamkaus iniciatyva surengtame posėdyje, kuriame dalyvavo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis, Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius ir Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas. V. Landsbergio teigimu, susitikime daugiausia dėmesio skirta rengiamoms sutartims su Rusija. A. Saudargas pranešė, kad netrukus įvyks Lietuvos ir Rusijos dvišalės komisijos pirmininkų susitikimas. Atsakydamas į klausimą, kada įvyks seniai planuojamas Lietuvos Premjero vizitas į Maskvą, ministras teigė, kad šio apsilankymo data turėtų būti suderinta dvišalės komisijos pirmininkų susitikime. Vizito metu turėtų būti pasirašytas pluoštas svarbių dvišalio bendradarbiavimo sutarčių.

• **NUOMONĖ APIE RUSIJĄ.** "Rusija sutinka derėtis dėl visko", - taip "Lietuvos aidas" apibendrina Seimo pirmininko pavaduotojo Arvydo Vidžiūno vadovaujamos grupės kelionės į Maskvą rezultatus. "Visus susitikimus lydėjo Rusijos politikų geranoriškumas ir supratimas", - sakė A. Vidžiūnas balandžio 7 d. surengtoje spaudos konferencijoje. Susitikimų metu buvo pabrėžiama, kad Lietuva turi savo užsienio politiką ir, būdama savarankiška valstybė, gali tvarkyti užsienio politikos reikalus, paisydama savo interesų.

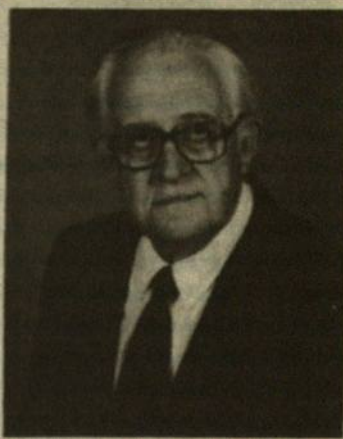
• **KODĖL NUOSTOLINGAI DIRBA "LIETUVOS GELEŽINKELIAI"?** Prezidentas Valdas Adamkus susirūpinęs dėl padėties valstybinėje bendrovėje "Lietuvos geležinkeliai": ji lėtai pertvarkoma ir dirba nuostolingai. Apie tai Prezidentas pareiškė, susitikęs su "Lietuvos geležinkelių" generaliniu direktoriumi Stasiu Labučiu. S. Labutis apgailestavo, kad mažėja pervežimų apimtys per Lietuvą. Tai susiję ir su krize Rusijoje, ir su kaimyninių valstybių aktyvumu, skatinant pervežimus. Bendrovės vadovas tvirtino, kad būtinos investicijos į pertvarkomą įmonę. Be to, vykdomai reformai nepakanka teisinių aktų. Prezidentui pranešta apie "Lietuvos geležinkelių" paimtas paskolas užsienyje.

• **DAR VIENAS MINISTRAS - KONSERVATORIUS.** Naujuoju aplinkos ministru paskirtas buvęs viceministras Danius Lygis. Tokį dekretą pasirašė Prezidentas V. Adamkus. Jis atsižvelgė į Ministro Pirmininko G. Vagnoriaus teikimą skirti D. Lygį, nors neseniai rėmė kitą kandidatą - Aplinkos apsaugos politikos centro vadovą A. Kundrotą. Penkiasdešimtmetis D. Lygis yra Konservatorių partijos narys. Ankstesnis ministras centristas A. Čaplikas atsistatydino, kai kilo nesutarimai tarp Centro sąjungos ir konservatorių.

• **KLIŪTYS LIETUVOS ENERGETIKOS KELYJE.** Vyriausybė sieks, kad sutartis su JAV energetikos bendrove "Williams" dėl jos investicijų į "Mažeikių naftos" koncerną būtų svarstoma Gynybos tarybos posėdyje. Balandžio 8 d. įvykusioje spaudos konferencijoje Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius pažymėjo, jog tai yra ir politinis klausimas, todėl būtina įvertinti šalies strateginius interesus. Pagal ankstesnius grafikus investicijų, akcininkų ir valdymo sutartys dėl "Mažeikių naftos" tarp Vyriausybės ir "Williams" turėjo būti pasirašytos prieš mėnesį. Tačiau buvo pranešta, jog sutarčių rengimas užsitęsė nesutarus dėl "Mažeikių naftos" finansinės būklės vertinimo.

• **ATSAKOMYBĖ.** Vyriausybė įpareigojo Ūkio bei Žemės ūkio ministerijas iki gegužės 1 d. parengti teisės aktus, kurie nustatytų griežtesnę atsakomybę žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir prekybos įmonėms, jeigu jos ne laiku atsiskaito su žemdirbiais. Nors dabartinė skola, lyginant su gruodžiu, sumažėjo 2,4 karto, tačiau perdirbimo įmonės žemės ūkio produkcijos tiekėjams yra skolingos 155-160 milijonų litų. Žemės ūkio ministro nuomone, didžiausia šių skolų priežastis yra ta, kad produkcijos perdirbėjai pirmiausia ne su žemdirbiais atsiskaito, o perka kitų įmonių akcijas.

• **KAD LIETUVA NEIŠSIVAİKŠČIOTŲ.** Maironio literatūros muziejaus svetainėje buvo pristatyta a. a. kun. R. Mikutavičiaus poezijos knyga ir kompozitoriaus Giedriaus Kuprevičiaus garso kasetė "Mirties vilties veidai". Per šį pristatymą žurnalo "Santara" vyr. redaktorius R. Norkus prie Maironio stalo ragino tesėti poetinį R. Mikutavičiaus priesaką: "kad Lietuva neišsivaikščiotu". (Pagal Eltos pranešimus)

Algirdas Pužauskas

"Sveiki, sulaukę šventų Velykų", - sakoma šiomis dienomis vienas kitam daugelyje pasaulio valstybių. Tačiau tie žodžiai visiškai negirdimi Kosovo provincijoje tarp jos gyventojų albanų, nes jie, musulmonai, verčiami palikti savo gimtuosius namus. Aštuoni JAV katalikų kardinolai parašė laišką prezidentui B. Clinton, ragindami jį sustabdyti karo veiksmus Jugoslavijoje. Kitas laiškas skirtas Jugoslavijos diktatoriui Slobodanui Miloševićui. Jame prašoma nutraukti nematytą žmonių tragediją Balkanuose. Penki Serbijos ortodoksų vyskupai irgi kreipėsi į JAV prezidentą B. Clinton bei kitų NATO valstybių vadovus, ragindami sustabdyti aviacijos bombardavimus šventos Velykų savaitės laikotarpiu. Kartu su Velykomis žydų tikėjimo žmonės ir jų vadovai taip pat apgailestavo, kad Pasover šventė, kurioje minimas žydų tautos išbėgimas iš Egipto - "iš nelaisvės namų" - sutampa su šimtų tūkstančių albanų bėgimu iš Kosovo provincijos. Ten serbų kareiviai ir speciali saugumo policija išvaro gyventojus albanus, atimdami jų asmenybės ir nuosavybės dokumentus. Tarptautinės šalpos organizacijos irgi neturėjo švenčių atostogų bei poilsio, nes jų darbuotojus užgriuvo ypatingi darbai: reikia apsaugoti nuo bado ir ligų tuos šimtus tūkstančių bėglių, tarp kurių daugiausia moterys, vaikai ir seneliai.

Pirmoji NATO karo lėktuvų puolimą savaitę įtikino karo vadus, kad vien tik aviacijos antpuoliais nepavyks įtikinti Serbijos vadeivų sėsti prie derybų stalo. Priešingai, stebėtojai mano, kad tie antpuoliai net sustiprino Jugoslavijos prezidento S. Miloševićiaus galią ir įtaką. Jis daugiausia remiasi saugumo policijos jėgomis. Prieš kelerius metus prezidentas pakeitė ka-

ALBANAI BĖGA IŠ KOSOVO

riuomenės vadus, paskirdamas į jų vietas sau patikimus politikus. Senieji karo vadai buvo paleisti į atsargą, nes jie buvo apkaltinti nesugebėjimu atremti kroatų puolimą Krajinos provincijoje, iš kurios serbai turėjo pasitraukti. Vidaus reikalų ministerija sukūrė savo karo pajėgas, kurioms valdžia skyrė daugiau lėšų ir dėmesio. Ji ir saugo dabartinį diktatorių nuo galimų kariuomenės bandymų perimti valdžią ir jį pašalinti.

Jugoslavija laikė Kosovo provincijoje 20 tūkst. kareivių. Dar 20 tūkst. stovėjo prie Kosovo sienos. Iš viso Jugoslavija turi 114 tūkst. vyrų kariuomenę. Priešlėktuvinės artilerijos yra 1,850 įrenginių. Be to, kareiviai naudoja ir nežinomą skaičių rankinių raketų SA-7, kurios pavojingos žemiau skrendantiems lėktuvams, nes seka jų variklių išmetamą karštą oro srovę. Tos raketos pasiekia taikinį už 2.5 mylios. Manoma, kad priešlėktuviniai ginklai išmėtyti po visą kraštą. Todėl juos nelengva susekti ir subombarduoti jų sandėlius. Jugoslavijos valdžia, kuriai jau senokai buvo grasinama karo lėktuvų bombardavimais, išsklaidė šiuos ginklus mažais kiekiais po visą savo valdomą teritoriją. Tą patį galima pasakyti ir apie kovos lėktuvus, kurių jugoslavai turi apie 170. Tarp jų yra ir pačių naujausių - sovietų gamybos MIG-29, ginkluotų oro raketomis. Kariuomenė naudoja ir rusų gamybos T-72 tankus, turi nemažą kiekį šarvuotų automobilių. Skelbima, kad Jugoslavijos armija turi 1300 tankų ir 570 šarvuotųjų. Prie reguliariosios kariuomenės reikėtų pridėti ir apie 150,000 atsarginių.

Vakarų pasaulyje jau įsitikinta, kad lėktuvais ir jų bombomis neįmanoma apsaugoti Kosovo albanų. Juos išgelbėti gali tik sausumos kariuomenės atsiuntimas. NATO kareivių kaimyninėje Makedonijoje tėra 12,000. Tris amerikiečius kareivius serbai jau paėmė į nelaisvę, kai jie netyčia peržengė Jugoslavijos Kosovo sieną. Jugoslavija griežtai įspėjo Rumuniją, Albaniją, Bulgariją, Vengriją ir Makedoniją, kad jos "tiesioginiai ar netiesioginiai" neprisidėtų prie NATO

veiksmų. Amerikos karo laivuose - "Nassau", "Pensacola" ir "Nashville" yra Amerikos jūros pėstininkų 24-asis korpusas.

Adrijos jūroje plaukioja šeši JAV karo laivai, ginkluoti moderniomis "Tomahawks" raketomis. Britai turi vieną povandeninį laivą. Italijoje, JAV bazėse yra 400 modernių karo lėktuvų, britai turi 8 "Harrier" lėktuvus, yra 12 Prancūzijos "Mirages" lėktuvų. Be to Prancūzijos lėktuvnešyje "Foch" yra 16 "Super-Etendard" lėktuvai naikintuvai.

Bosnijoje taiką prižiūri apie 30,000 vyrų tarptautinė kariuomenė. Kosove nėra ko prižiūrėti, nes ten taikos dar nėra ir jos gali ilgai nebūti. Kosovai, iš kurio serbai albanus traukiniais veža į pasienius, gali likti tuščia žemė.

Makedonija reikalauja, kad ji būtų priimta į NATO tučtuojau, be jokių svarstymų ir laukimų, nes jai gresia serbų kerštas už NATO karo pajėgų išsileidimą ir albanų pabėgėlių priėmimą. Pabėgėlių jau yra apie 78 tūkst. Jie atvyko "taip, kaip stovi" - alkani ir suvargę. Viename serbų atsiųstame pabėgėlių traukinyje keli žmonės mirė.

Komentatoriai kalba, kad Kosovo provincijoje reikės įsteigti protektoratą ir vėliau įtikinti albanus, kad jiems saugu sugrįžti į savo gimtinę. NATO žiniomis, pabėgėlių gali būti apie 300 tūkst. Didelė jų dauguma pajudėjo į kaimyninę Juodkalniją - Montenegro, kurioje dalis gyventojų palaiko serbus, o kita dalis bando išlaikyti neutralumą.

Pentagono spaudos ryšininkai neslepia, kad karo aviacijai jau stinga "gudrių" skriejančių raketų, nes daug jų buvo sunaudota, bombarduojant Iraką. Tarp kitko, viena tokia, pažeme skriejanti raketa kainuoja apie milijoną dolerių. Irako daužymas jau kainavo 260 mln. dol. Kosovo karo kritikai tvirtina, kad JAV vyriausybė pasiėmė perdidele atsakomybę dėl šio konflikto ir perdidele dalį išlaidų. Sakoma, kad ir pabėgėlių klausimas bus nelengvai sprendžiamas. Amerikai teks priglausti nemažą išeivių dalį, jei ji norės, kad ir kitos valstybės juos priglaustų.

Keliais sakiniiais

• Rusijos prezidentas Borisas Jelcinas pašalino iš pareigų valstybės prokurorą Jurijų Skuratovą. Šis paskelbė, kad turi pakankamai kaltina-

mosios medžiagos ir gali iškelti bylas žinomiems Kremliaus vadams už korupciją. Komunistų partijos vadovas Genadijus Ziuganovas spau-

dai vėl pareiškė, kad bus bandoma pašalinti prezidentą iš pareigų. Skleidžiami gandai, kad B. Jelcino artimieji (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirma klase – \$58• Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nepausdinami.

Redakcijos skiltis

Parapijos ir tautiškumas

Viena iš pagrindinių šios savaitės "Dirvos" temų – lietuviškų parapijų veikla Šiaurės Amerikoje. Šiandien savaitraštyje rasite išsamų A. Gečio rašinį apie šv. Andriejaus parapijos 75-metį. Svarbiausias šios sukakties renginys įvyks balandžio 25-ąją. Tikriausia, kas tik galės, net iš tolimesnių vietovių tą dieną atvažiuos į Filadelfiją ir dalyvaus iškilmingose pamaldose. Giliam susikaupimui nuteiks ne tik išpuošta bažnyčia, bet ir iš sielos gelmių atplaukiantys prisiminimai, neblėstantys kelių dešimtmečių išpūdziai. Bus apie ką pakalbėti ir jubiliejiname pokylyje. Juk parapija, sulaukusi deimantinio jubiliejaus, pilna ryžto gražiai tęsti savo veiklą. Čia, kaip ir daugelyje kitų parapijų, gyvi lietuviškojo ugdymo, tautinės kultūros puoselėjimo siekliai.

Neseniai mūsų redakciją pasiekė du jubiliejiniai leidiniai. Malonu atversti puošnų, rūpestingai paruoštą Dievo Apvaizdos lietuviškosios parapijos 90-mečio ir bažnyčios veiklos naujoje vietoje 25-mečio leidinį (redagavo Rasa Karvelienė). Buvusi šv. Jurgio, dabar – Dievo Apvaizdos šventovė du kartus pakeitė savo vietą ir vardą. Detroito ir jo apylinkių lietuvių telkianti šventovė yra įsikūrusi *Southfield, Michigan*. Kaip savo sveikinime pažymi vysk. Paulius A. Baltakis, parapija tapo moderniu *Southfield* "religiniu ir kultūriniu centru". Jau ketvirtosios bangos išeivija renkasi į Mišias bei kitus renginius. Juo labiau, kad šalia bažnyčios įsikūręs ir Kultūros centras. Dabartinis parapijos vadovas, kun. Aloyzas Volskis rašo: "Tad po šv. Jurgio, vėliau – Dievo Apvaizdos skliautais Dievą garbino ir parapijos salėje lietuviškąją kultūrą puoselėjo nuo caro priespaudos pabėgę, tarpukario laikotarpiu atvykę, Po Antrojo Pasaulinio karo pasitraukusieji ir per paskuti-

niuosius dešimt metų atvykę." Pats minėtų eilučių autorius yra gimęs ir pasirengimą kunigybei įgijęs Kaune, kurį laiką dirbęs įvairiose Žemaitijos parapijose, o nuo 1993 metų gražiai darbavęsis Los Angeles lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje. Dievo Apvaizdos parapijoje jis rado, švelniai tariant, gana sudėtingą padėtį. Pradėjęs ganytojišką veiklą tik 1997 m. rugsėjo 12 d., naujasis kunigas jau nusipelnė parapijiečių pasitikėjimą ir vis didėjančią pagarbą. Parapijos istoriją nuo 1983 metų apžvelgęs Andrius Butkūnas kun. A. Volskio atvykimą įvertina tokiais žodžiais: "Nežinom, ar tą dieną švietė saulė, bet mūsų parapija atvertė naują, šviesų ir džiugų buities lapą."

Prie Dievo Apvaizdos parapijos veikia lituanistinė "Žiburio" mokykla, sporto klubas "Kovas", čia vyksta skautų ir skaučių sueigos, ateitininkų, "Lietuvos vyčių", "Lietuvos dukterų", Lietuvių bendruomenės Detroito apylinkės ir kitų organizacijų susirinkimai. Ateities darbams nuteikia ir programa "Atgavink", vykdoma kartu su Lietuvos vyskupijomis.

Gražų 50-mečio jubiliejų pernai paminėjo Hamiltone (Kanadoje) įsikūrusi Vilniaus Aušros vartų Motinos Gailestingosios parapija. Iš šiai sukaččiai skirto leidinio sužinojome, kad parapijos įkūrėju tapo kun. dr. Juozas Tadarauskas, kuriam vėliau buvo suteiktas prelado titulas. Nuo 1982 metų parapijoje klebonauja Tėv. Juvenalis Liauba, OFM. Nors bažnyčia tebėra toje pačioje vietoje, tačiau ji padidinta ir pertvarkyta.

Dabar Aušros Vartų parapija turi keturis pastatus, sudarančius lietuviškos religinės ir kultūrinės veiklos centrą. Jubiliejiname leidinyje pateikta plati šios veiklos apžvalga. Ją gražiai dalyvauja ir mūsų skaitytojai bei autoriai, kuriems linkime visokeriopos sėkmės.

Juozas Žygas

O tų ponų tikrai yra labai daug! Prieš karą valstybės aparate tedirbo tik 1% šalies gyventojų. Amerika nesugrįžta, nors ją tvarko tik 0.5% tesudarančių tarnautojų būrys. O Lietuvoje dabar jų yra net 8%. Ir kas blogiausia, kad jie nebėra tarnautojai, bet "valdininkai". Visai suprantama, kad "valdininkai" nori V. Kudirkos aprašytus "pavieto viršininkus" vaidinti, tuo pačiu ir "aukas" priiminėti.

Paskutinieji pranešimai rodo, kad siekiama tą biurokratų armiją ne mažinti, bet dar ją didinti. Esą, pats gyvenimas jų reikalingumą sąlygoja. Kaip žinome, prezidentas nebegali su ministru pirmininku asmeniškai susikalbėti. Tarpusavyje kalbasi jų spaudos atstovai. Tad gal būtų iškils reikalas steigti naują ministeriją? Ko gero, ji bus pavadinta Tarpžinybinių ryšių ministerija.

Įvairios naujos komisijos kiekvieną mėnesį dygsta, kaip grybai Dzūkijos miškuose. Tarp darbininkų, mokytojų, kultūros darbuotojų, iš vienos pusės, ir "valdininkų", iš kitos pusės, esantis atlyginimų plyšys vis didėja. Ką tik iškeptas teisėjas gauna 3-4 kartus didesnę atlyginimą, ne-

AR NE PERDAUG TŲ GRAŽIŲ PONŲ?

gu profesorius, kuris jį mokė.

Aukštesniųjų "valdininkų" atlyginimai auga žymiai greičiau, negu valstybės bendrasis vidaus produktas. O kultūros darbuotojų ir darbininkų algos bei pensijos kyla beveik tokiu pat greičiu, kaip ir infliacija.

Kiek dabar kainuoja valdžia? Akademikas, habil. dr. Ksaveras Purvinskas pabandė tai apskaičiuoti. Jis rašo, kad visai valstybės valdžiai išlaikyti reikia apie 1,3 milijono dirbančių arba 83.1 proc. turinčių darbą žmonių triušo. Tai reiškia, kad iš 100 dirbančiųjų 83 žmonės dirbatam, kad išlaikytų biurokratų armiją. Tą, kuri nieko nesukuria, bet su visokiais potvarkiais ir jų aklu, neapgalvotu pritaikymu žlugdo privačią iniciatyvą. Tuo pačiu žlugdami amatai ir kitokia smulkioji pramonė. Pasaulyje negali būti tokio krašto, kurio dėmesio centre būtų biurokratija. Viena tokia valstybė buvo, bet kaip tik dėl to ji ir sužluggo! Būtų laikas ir lietuviams akis atmerkti!

Aukštųjų ir aukštesniųjų pareigūnų, teisėjų ir prokurorų atlyginimai yra išpūsti. Todėl ir jų algų dydis yra "išslaptintas": be pareigūnų leidimo net negalima viešai skelbti jų atlyginimo. Dabar, tiesa, norima šį slaptumą panaikinti. Tačiau tie, kurie geriau žino, kokias algas biurokratai iš to "vargano biu-

džeto" (kaip dažnai yra nusi-skundžiama) gauna, sako, kad tas "išviešinimas" dar visko neparodys. Pasirodo, kad yra dar net penketas papildomų priemonių, kurios gali valdininko algą net padvigubinti. Tarp kitko, papildomus pinigus galima gauti ir už gerą pareigų atlikimą. Atrodo, kad visi privalėtų savo pareigas gerai atlikti.

Gal apie tokius permokėjimus eiliniai mokesčių mokėtojai net nežino, jeigu yla iš maišo neišlystų. Vienas iš tokių turbūt "gerai dirbančių" yra ministras K. Skrebys. "Lietuvos rytas" dar 1998 m. gruodžio 19 d. rašė: "Pamatę į pokylį atėjusį valdymo reformų ir savivaldybių ministrą K. Skrebį, dažnas atkreipia dėmesį į jo pilkos spalvos kostiumą. Specialistai nesunkiai gali atpažinti drabužio kūrėją – tokios sagos su žvaigždutėmis būdingos tik T. Mugler (prancūzų dizaineriui). Kostiumų kaina neviršija 4000 litų".

[domu, kokiame pasaulyje ministras gyvena? Krašte, kuriame tūkstančiai vaikų neina į mokyklą, kadangi neturi batų, ministrui reikėtų gėdos turėti, savo prancūzišką kostiumą demonstruojant ir su juo fotografuojantis. Manau, kad toks ministras normaliai vyriausybei garbės nedarytų!]

Bet ką žinau, gal tokių ir daugiau yra?

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

Šveicarijos bankuose turi slapta pasidėję apie 40 milijardų dolerių. Maskvoje kalbama, kad labai turtinga pasidarė ir prezidento duktė.

• JAV Darbo departamentas paskelbė, kad kovo mėnesį Amerikoje bedarbių skaičius sumažėjo iki 4.2%. Tiek bedarbių turėta 1970 metų vasaryje.

• Balandžio 2 d. netikėta sniego pūga palietė kalnus ir miškus netoli San Diego. Pasienio sargybai pavyko išgelbėti 130 nelegalių imigrantų, su vasariniais drabužiais atvykusių iš Meksikos. Devyni žmonės rasti mirtinai sušalę. Pernai tuose miškuose žuvo 140 žmonių.

• Naftą eksportuojančių valstybių atstovai, susirinkę į pasitarimą Austrijoje, nutarė sumažinti naftos gavybą, nes kainos nukrito. Prie šio nutarimo prisidėjo ir sąjungai nepriklausančios Norvegija bei Meksika. Po šio nutarimo tuoj ėmė kilti benzino kainos.

BP Amoco bendrovė paskelbė, kad ji už 26 milijardus nupirko ARCO naftos bendrovę ir tapo antrąja pagal dydį pasaulio naftos organizacija. Didžiausia ir toliau lieka Exxon-Mobil bendrovė, kuri veikia 18 valstybių. Joje dirba 96,650 tarnautojų.

• Kanadoje sukurta nauja provincija Nunavut, kurios žemės apima penktadalį visos Kanados teritorijos. Ji turi tik apie 27 tūkst. gyventojų, įsikūrusių 28 kaimuose ar miesteliuose. Sakoma, kad naujoje provincijoje gyvena ir pusė viso pasaulio baltųjų meškų.

Nunavut reiškia "mūsų žemė". Dauguma jos gyventojų sudaro eskimai – indėnai. Pirmasis šios provincijos premjeras, kurį išrinko 19 kaimų seniūnai, yra 34 metų teisininkas Paul Okalik, visą savo gyvenimą kovojęs dėl eskimų teisių. Federalinė Kanados vyriausybė pažadėjo naujai provincijai teikti eko-

nominę paramą. Inauguracijos iškilnėse kalbėta apie vyriausybę, kurią sudarys "mūsų kaimynai, mūsų draugai, mūsų giminaičiai, kurie supras mūsų kalbą ir mūsų kultūrą". Iškilnėse dalyvavo ir Kanados premjeras Jean Chretien.

• Ukrainos parlamentas patvirtino susitarimą su Rusija dėl buvusio sovietų karo laivyno, įkurdinto Juodojoje jūroje, padalinimo. Derybos vyko daug metų. Pagal šią sutartį Rusijai paliekama 460 laivų, Ukrainai atitenka 162 karo laivai. Ji turėtų gauti ir šimtus milijonų dolerių kompensacijos už laivus, kuriuos pasilieka Rusija, užsispyrusi neperleisti pusės visų laivų.

• Buvęs Izraelio premjeras, vienas iš Likudo partijos steigėjų Yitzhak Shamir paskelbė, kad jis išstoja iš šios partijos ir prisideda prie naujos dešiniųjų partijos Herut, kurią įsteigė kitas buvęs Likudo veikėjas Benny Begin.

NEBELIKO MAŽOSIOS LIETUVOS GENOCIDO LIUDININKŲ?

Janina Bačiliūnaitė

55 metų senumo dokumentų, liudijančių raudonosios armijos karių siautėjimus Mažosios Lietuvos teritorijoje 1944-1945 metais, kopijas Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras atsiuntė į Klaipėdos apygardos prokuratūrą. Organizacinės kontrolinės grupės vyr. prokuroras Stanislovas Gvazdauskas jau metus laiko renka medžiagą apie sovietų kariuomenės 1944-1945 metais vykdytą Mažosios Lietuvos civilių gyventojų terorą.

Atsiliepė keletas žmonių, organizacijų. Surinkta spaudoje pasirodžiusių istorikų straipsnių, žmonių prisiminimų. Tai duomenys apie sovietinės armijos karių plėšikavimus, prievartavimus, žudynes. Daugiausia vertingos informacijos yra Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro atsiųstose sovietinių dokumentų kopijose.

Ši istorinė medžiaga pradėta rinkti po to, kai 1997 m. pabaigoje Seimo narys Stanislovas Buškevičius kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, prašydamas ištirti medžiagą dėl 1944-1945 m. įvykių Mažojoje Lietuvoje ir "teisiškai įvertinti tuometinės Sovietų Sąjungos kariuomenės elgesį, nustatyti, ar yra jame genocido nusikaltimo sudėties, bei nustatčius ją, iškelti baudžiamąją bylą". "Jaunosios Lietuvos" vadovas kartu pateikė ir išėivijos istoriko Jono Dainausko straipsnį "Mažosios Lietuvos genocidas", kuriame kalbama apie sovietinės armijos siautėjimą ir civilių gyventojų žudymą Karaliaučiaus krašte.

Nepaisant kraupių faktų, kurių apstu minėtuose dokumentuose, jų dar nepakanka, kad būtų galima iškelti baudžiamąją bylą dėl gyventojų genocido.

Valstybės saugumo departamento Klaipėdos apygardos skyrius neturi medžiagos apie 1944-1945 m. Šilu-

tės ir Tauragės rajonų ribose įvykdytus Sovietų Sąjungos genocido atvejus prieš civilius gyventojus. Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus direktorius Jonas Genys prisipažino Klaipėdos apygardos prokuratūrai neturįs muziejuje archyvinių dokumentų, fotonuotraukų ar laiškų dominančia tema. Pagrindinė medžiaga, susijusi su Mažosios Lietuvos gyventojų genocidu, pasak šio muziejaus direktoriaus, esanti Vokietijoje. Toks medžiagos surinkimas galėtų būti įmanomas, esant finansinėms galimybėms (apmokėti komandiruotes). Vyr. prokuroras S. Gvazdauskas sakė, kad Klaipėdos apygardos prokuratūra neturi galimybių apmokėti komandiruočių. Tai galėtų padaryti tik Generalinė prokuratūra. Pastarosios žinioje ir galimybės tartis su Rusijos archyvais. "Mums reikalingi tų nusikaltimų organizatoriai, konkretūs faktai", - sakė vyr. prokuroras S. Gvazdauskas.

Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus mokslinis bendradarbis Saulius Karalius sakė, kad Klaipėdos apskrities archyve kai ką galima rasti.

Klaipėdienė Jūratė Aleksandravičienė, 1991-ųjų rudenį įkurtos "Edelweiss" bendrijos buvusi pirmininkė pavaduotoja, stovėjusi prie šios organizacijos įkūrimo ištakų, teigė neatsisakanti padėti prokuratūrai rinkti medžiagą apie genocidą, vykdytą prieš civilius gyventojus Rytprūsioje. Bet "jie nenori nieko žinoti", - sakė J. Aleksandravičienė.

"Edelweiss-Wolfskinder" draugijos padalinys yra Klaipėdoje. Savo skausmu jie nesimėgauja. Tačiau visi žino, kur yra jų namai Rytprūsioje. Net namų griuvėsius jie stengiasi aplankyti kasmet. Labai gaila, kad šių žmonių dar nesusirado prokuratūra. Esu tikra, kad ir tarp Klaipėdos vokiečių bendrijos žmonių atsiras tų norinčių papasa-

koti tiesą apie raudonąjį terorą.

Uostamietyje yra lietuvininkų bendrija "Mažoji Lietuva", vienijanti šio krašto senbūvius, kalbėjusius lietuviškai. Karo sumaištis daugelį jų išvarė iš gimtųjų namų, kuriuose netruko apsigyventi atvykėliai. Šių žmonių autentiški atsiminimai yra lobis. Bet ar tai iš tikrųjų niekam neįdomu, ar genocidą patyrę žmonės atsisako savo skausmą pergylventi iš naujo? "Juk nepriversi", - sako vyr. prokuroras S. Gvazdauskas.

Klaipėdos apygardos prokuratūros byloje mačiau sąrašą vokiečių, kurie karui pasibaigus, grįžo iš Vokietijos į Pagėgių apskritį. Akys minėtame sąraše užkliuvo už lietuviškų pavardžių. Minėtas sąrašas sudarytas 1946 m. liepos 26-ąją. Kur šiandien tie žmonės? Ar jų kas nors ieškojo? Saugumo kapitonas Kuzmin viename rašte, rašytame savo vadams 1944 m. lapkričio 15 d., pastebi, kad į karo belaisvių stovyklą buvo siunčiami asmenys, kuriems neišformintas areštas. Kitaip sakant, be kaltės kaltieji buvo pasiųsti myriop. Gal per stebuklą išliko nors vienas kitas?

Štai kodėl Klaipėdos apygardos prokuratūra dar kartą kreipiasi į Lietuvos žmones. Jeigu Jūs, Jūsų tėvai, artimieji, kaimynai minėtuju laikotarpiu gyvenote Klaipėdoje, Kretingos, Tauragės ar Šilutės rajonuose ir galite papasakoti ar kaip kitaip paliudyti (turite nuotraukų, kitokių dokumentų) apie sovietinės armijos nusikaltimus, vykdytus 1944-1945 metais, rašykite: Vilties 12, Klaipėdos apygardos prokuratūra, Klaipėda, 5800. Arba skambinkite vyr. prokurorui S. Gvazdauskui tel. 310644. Laukiame, kad atsilieptų žmonės, kurie minėtu laikotarpiu buvo priversti pasitraukti į Vakarus ir dabar ten gyvena.

Pagal "Kauno dieną"

PASAULIS IR LIETUVA

*** S. MILOŠEVIČ KELIA "SĄLYGAS" IR PRAŠO RUSIJOS PARAMOS.** Rusijos Valstybės Dūmos deputatas Nikolaj Ryžkov po Dūmos delegacijos susitikimo su Jugoslavijos prezidentu Slobodanu Miloševićumi, žurnalistams pareiškė, kad S. Milošević pasirengęs išvesti jugoslavų karines pajėgas iš Kosovo su sąlyga, kad NATO išves savo kariuomenę iš Makedonijos ir Albanijos. Pasak Ryžkovo, Milošević kreipėsi į Rusijos prezidentą Borisą Jelciną su prašymu padėti Jugoslavijai degalais. Rusijos Dūma priėmė nutarimą dėl padėties Kosove, kuriame prezidentui ir vyriausybei siūlo iki balandžio 15 d. "imtis būtinų priemonių dėl ginklų, karinės technikos ir atsarginių dalių tiekimo Jugoslavijai". Siūloma pasiųsti į Jugoslaviją karinę misiją. (ITAR-TASS)

*** ATSAKYMAS.** Į Jugoslavijos prezidento S. Miloševićiaus siūlomą vienašališką ugnies nutraukimą Vakarų šalių vadovai atsakė bendru pareiškimu. Jame sakoma, jog Miloševićiaus siūlomo ugnies nutraukimo nepakanka, kad būtų pasiekti tarptautinės bendruomenės taikos tikslai. Iš pareiškimo neaišku, ar bus nutrauktos serbų policijos operacijos, ar bus leista grįžti pabėgėliams ir išdėstyti tarptautinės saugumo pajėgas ir ar bus grąžinti belaisviai. (REUTERS)

*** KRITIKA.** Suomijos spauda kritikavo Ministrą Pirmininką Paavo Lipponeną, kuris pareiškė, kad Suomija tegali priimti 50 pabėgėlių iš Jugoslavijos. Lyginant su Norvegija ir Švedija, kurios pasiryžusios priimti tūkstančius, Suomija atrodo gėdingai, užmerkianti akis didžiausios po Antrojo pasaulinio karo Europos tragedijos akivaizdoje. (REUTERS)

*** PLANUOJA STIPRINTI KARIAUNĄ.** Rusijos gynybos ministras Igor Sergejev, kalbėdamas Tadžikistane laikomiems Rusijos kariams, pareiškė, kad NATO agresija prieš Jugoslaviją gali priversti Rusiją imtis priemonių gynyboje - peržiūrėti ginkluotųjų pajėgų mažinimo planus, pakeisti ginkluotųjų pajėgų finansavimą. (ITAR-TASS)

*** RUSIJOS BAKTERIOLOGINIAI GINKLAI.** Vienas iš buvusių SSRS bakteriologinės ginkluotės programos vadovų Kanatjan Alibekov pareiškė, kad Rusija išsaugojo galimybes bakteriologinio ginklo srityje ir gali atnaujinti jo gamybą per 2-3 mėnesius. K. Alibekovas išleido knygą, kurioje aprašomi bakteriologinio ginklo panaudojimo atvejai 1942 m. ir karo Afganistane metu. (INTERFAX, AFP)

*** TIESIOGINIS GRASINIMAS.** Rusijos Valstybės Dūmos tarptautinių reikalų komiteto pirmininkas Vladimir Lukin pareiškė, kad Baltijos valstybės, remdamos NATO veiksmus Jugoslavijoje, suteikia Rusijos komunistams ir radikalams netiesioginį galimų karinių akcijų prieš pačias Baltijos valstybes pateisinimą. (BNS)

*** NEPASIMOKĖ.** Lietuvos Seimo pirmininkas V. Landsbergis mano, kad Rusijos pozicija dėl Kosovo problemos gali būti paaiškinama tuo, kad Rusijos valdžia iki šiol neįvertino sovietinio režimo nusikaltimų prieš okupuotų kraštų tautas. Išplatintame pareiškime V. Landsbergis tvirtina, kad "karinių nusikaltimų, etninių valymų ir genocido istorija šiandien kartojasi Balkanuose". (INTERFAX)

*** JAV POŽIŪRIS.** JAV Ambasados Baltarusijoje pirmoji sekretorė išsakė JAV oficialią poziciją dėl Baltarusijos prezidento Aleksandro Lukašenkos įgaliojimų, kurie JAV Valstybės departamento įsitikinimu pasibaigia šių metų liepos 20 d. Vienintelis teisėtas Baltarusijos parlamentas - 1994 metais išrinkta Aukščiausioji Taryba. (BELAPAN)

*** RINKIMAI GUDIJOJE.** Baltarusijos Centrinės rinkimų komisijos pirmininkė Lidija Jermošina pranešė, kad balandžio 4 d. vykusiuose vietos tarybų deputatų rinkimuose dalyvavo daugiau kaip 66 proc. visų rinkėjų. 33 rinkimų apygardose iš 52 rinkimai pripažinti įvykusiais. Balandžio 18 d. įvyks antrasis rinkimų turas. Opozicija rinkimuose nedalyvavo. ESBO konsultacinės stebėtojų grupės Baltarusijoje vadovas Hansas George Vik pareiškė, kad rinkimai neatitiko visuotinai priimtų laisvės ir demokratijos principų, nebuvo teisingi ir sąžiningi. (INTERFAX, ITAR-TASS)

A. LUKAŠENKOS ARMIJA. Per spaudos konferenciją Maskvoje Baltarusijos prezidentas Aleksandras Lukašenka pareiškė: "Mes griežtai kontroliuojame oro erdvę nuo Kijevo iki Rygos savo priešlėktuvinės gynybos priemonėmis. Mūsų armija - visiškai reformuota. Mes turime daugiau kaip 100 tūkst. labai gerai parengtų kariškių. Vakarai laiko mūsų armiją kovingiausia buvusios SSRS teritorijoje". (ITAR-TASS)

*** KAS UŽSAKĖ PROVOKACIJĄ?** Rygoje praėjusią naktį nežinomi asmenys mėgino susprogdinti paminklą holokausto aukoms. Balandžio 7 d. Latvijos sostinėje sprogo trys bombos. Latvijos prezidentas ir premjeras pasmerkė šį vandalizmo aktą. Vidaus reikalų ministras teigia, kad už sprogičius atsakingi latvių ir žydų priešai. (DPA, BNS)

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SĄJUNGOS SUVAŽIAVIME

ALTS vicepirmininkas Eugenijus Bartkus - LTS suvažiavimo salėje. J. Jasaičio nuotr.

LAISVĖS KOVŲ METUS PRISIMENANT

Jonas Daugėla

Deramai atšventę Vasario 16-ąją, viso pasaulio lietuviai visuotinai prisiminė ir Kovo 11-osios sukaktį. Negailejome užmiršti, kad prieš dešimtmetį mūsų tautos patriotai susibūrė į Atgimimo Sąjūdį ir prasidėjo visos tautos žūtbūtinė kova už valstybinę nepriklausomybę.

Šių sukakčių neužmiršo ir Floridos lietuviai. *Daytona Beach* Lietuvių klubas minėjimą surengė kovo 14 d. Tos dienos tradicinės lietuviškos pamaldos buvo skirtos šiam minėjimui. Giedojo "Sietyno" choras, vadovaujamas muz. A. Skridulio. O atitinkamus skaitymus paruošė ir savo dramatišku balsu perskaitė rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė. Beje, tai buvo jos paskutinis pasirodymas šiame telkinyje. Šiomis dienomis ji išvyko gyventi į tėvų šalį.

Po pamaldų įvykusiame minėjime gerai paruoštą kalbą pasakė žinomas Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos veikėjas Vytautas Abraitis. Norėtusi tikėti, kad jo mintys bus įdomios ir "Dirvos" skaitytojams.

Paskelbus Vasario 16-osios Aktą, reikėjo kuo greičiau ant karo griuvėsių statyti mūsų tautos valstybinį gyvenimą. Sunkiausias uždavinys – sukurti bent šiuos tokios ekonominio gyvenimo pa-

grindus ir sudaryti bent patenkinamas kasdieninės buities sąlygas. Jį sprendžiant, labai daug pasitarnavo iš Rusijos sugrįžę mūsų pabėgėliai inteligentai. To meto vyriausybės net ir į galvą neatėjo mintis ieškoti kokių nors užsienio paskolų ar pašalpų. Tad kuriant tautos ūkį, teko remtis išimtinai tik žemės ūkio gamybinio pajėgumu. Visas to meto valdžios dėmesys buvo nukreiptas į kaimą ir jo žmones. Vos atstačius nepriklausomybę, buvo pradėta žemės reforma. Kūrėsi nauji ūkiai, dygo tvarkingos sodybos. Tuo pačiu kūrėsi ir kūrybingas žemdirbių luomas. Siekdami kuo greičiau įveikti visus kasdieninio gyvenimo sunkumus, patys ūkininkai būrėsi į kooperatyvus. O tie kooperatyvai sukūrė savo centrus: "Pieno centrą", "Lietūkį", "Sodybą" ir kt. Lietuvos ekonominis gyvenimas buvo "pastatytas ant kojų", tik mūsų pačių lietuvių sutelktomis jėgomis. Tautos gerbuvio rūpinosi ir visos politinės partijos, kurių tada buvo tik keturios: krikdemai, valstiečiai liaudininkai, socdemai ir tautininkai.

Netenka abejoti, kad ir tada buvo daug trūkumų. Negailestingai buvo užmiršta elektrifikacija, o taip pat ir

kelių gerinimas. Bet ypatinai buvo užmiršti žmonių socialinės apsaugos reikalai. Kaimo žmonės neturėjo beveik jokios medicininės pagalbos. O ką ir bekalbėti apie pensijas.

Lietuvos ekonominį gyvenimą per kelias dienas visiškai sunaikino Sovietų Sąjunga. Pavergėjas puoselėjo piktus kėsnius – visiškai sunaikinti ir lietuvių tautą. Okupantai mūsų žemėje kūrė didelės įmones. Tačiau tai buvo daroma vieninteliu tikslu: padaryti Lietuvą visiškai priklausomą nuo Sovietų imperijos. Tą sunkią gyvenimo dalį patyrė ir tie, kurie tikėjo bolševizmo pranašumu ir buvo užsidegę komunizmo idealais. Tad nenuostabu, kad Kovo 11-ąją už nepriklausomybę balsavo ir nemažai komunizmo gerbėjų. Jie pasekė Sąjūdžio pavyzdžiui ir parėmė mūsų patriotų pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę.

Kovą už tautos laisvę pirmieji pradėjo mūsų partizanai. Tad Kovo 11-osios Aktas yra ilgų kovos metų išdava. Jo autoriais reikia laikyti visą lietuvių tautą.

Net ir trumpam apsilankę Lietuvoje, galime pastebėti mūsų valstybės ekonominio gyvenimo pažangą. Bet taip pat ryškiai matome, kad tą pažangą žlugdo bedarbių ir

Daytona Beach Lietuvių klubo pirmininkas Jonas Daugėla pristato kalbėtoją Vytautą Abraitį.

nuolat didėjantys kriminaliniai nusikaltimai. Mums ypač skaudu žinoti, kad ekonomiškai mus pralenkė Latvija, Estija ir daugelis kitų iš bolševikų vergijos išsivadavusių tautų. Taip pat mums yra graudu matyti, kad ekonominė pažanga Lietuvoje yra palaikoma daugiausia užsienio paskolomis. O valstybės biudžetui subalansuoti yra užsieniečiams parduodami mūsų valstybės turtai.

Mes visi džiaugėmės, kad Lietuva pirmoji išsivadavo iš bolševikų vergijos. Bet mus stebina, kad vos pradėjus džiaugtis ir naudotis demokratinėmis laisvėmis, mūsų tauta taip susipriešino, kad valstybiniais klausimais spręsti yra reikalingos net 35 partijos. O blogiausia, kad tas

susipriešinimas yra ne tautoje, bet valdžios viršūnėse.

Užsienio lietuviams neįmanoma turėti įtakos mūsų tautos valstybiniam gyvenimui. Dažnai net atrodo, kad ši įtaka Lietuvoje nėra net pagaidaujama. Bet mes ir pavergimo metais, net nežinodami, ar Lietuva kada nors bus laisva, sekėme mūsų tautos gyvenimą ir rėmėme jos išsilaisvinimo pastangas. Tad ir šiandien, kiek sąlygos leidžia, turime mūsų tautos valstybinį gyvenimą sekti ir jame dalyvauti.

V. Abraičio kalbą palydėjo dailiojo žodžio menininkas K. Barūnas. Jis padėklavo šiai šventei tinkamą B. Brazdžionio eilėraštį. Minėjimas baigtas, sugiedojus Sąjūdžio tradicinę dainą.

FILADELFIJOS ŠV. ANDRIEJAUS PARAPIJOS 75-METIS

Kai savo spaudoje užtiname žinutę apie uždromą lietuvių katalikų parapiją, apima liūdesys. Netenkame ne vien tikinčiųjų sunkiai uždirbtais pinigais statyti, Dievo garbinimui skirtą pastatą. Netenkame lietuvių jungties tikinčiųjų bendruomenės, palaikiusios tėvų tradicijas, puoselėjusios kultūrinį paveldą, būrusios mus bendriems veiksams didžiųjų nelaimių metu. Lietuviškų parapijų įkūrimo svarbą Amerikoje suprato visi, net ir vadinami "nebažnytiniais". Kad iki šiol, praėjus daugiau kaip 150 metų nuo gausios lietuvių emigracijos į šį kraštą, esame gyvi tautine prasme, dideli nuopelnai tenka lietuvių parapijoms ir patriotiškai nusiteikusiems lietuvių kunigams.

Šiandien galime pasididžiuoti šv. Andriejaus lietuvių parapija Filadelfijoje. Balandžio 24-25 dienomis minėsime deimantinį jos veiklos jubiliejų. Jau 75-eri metai, kai ši parapija – gyva pilna to žodžio prasme. Dabar jai vadovaujantis lietuvių kilmės administratorius kun. Petras Burkauskas supranta, kad lietuviška parapija šiais laikais privalo būti atvira kiekvienos emigracijos lietuviui ir kad iš

Lietuvos atsivežtos tikėjimo tradicijos gali tapti skirtingų emigracijos bangų jungtimi. Parapijoje skamba lietuviškos giesmės, čia kalbame rožinį, einame Kryžiaus kelius. Tradicijų puoselėjimas daro ją patrauklią ne vien tiems, kuriems tikėjimas per visą gyvenimą buvo neatskiriama lietuviškumo dalis, bet ir amerikiečiams, ieškantiems savo lietuviškos kilmės šaknų. Atvykstantiems iš Lietuvos šv. Andriejaus parapija stengiasi būti ne tik pastoge, bet ir užuovėja nuo kiekvieną emigrantą lydinčių staigių gyvenimo sukrėtimų.

Prieš septynerius metus Filadelfijos arkivyskupija buvo nutarusi šv. Andriejaus parapiją uždaryti. Motyvuota lietuvių kunigo neturėjimu. Surėmėme tada pečius ir leidome arkivyskupijos valdininkams suprasti, kad esame pasiruošę kovoti už teisę melstis tėvų kalba. Išsirinkome pirmąją parapijos komitetą pagal paskutiniojo Vatikano suvažiavimo nutarimus, paskyrėme derybininkus tartis su arkivyskupija ir ... laimėjome. Dievo ranka atvedė

iki tol pas lenkus Tėvus paulinus besidarbavusį vienuolį kunigą Petrą Burkauską, panorusį imtis savo tautiečių sielovados.

Šv. Andriejaus parapija ruošiasi išlikti lietuvių sielovadoje ilgiems laikams. Bažnyčioje gausiai buriasi ir bendrauja įvairių emigracijų lietuvių ir jų atžalos. Gausu naujų ateivių iš Lietuvos, kuriuos atpažįstame iš jų spinduliuojančios jaunystės. Parapijoje glaudžiasi lituanistinė mokykla, skautai, ateitininkai, tautodailės instituto padalinys, BALF'as. Po lietuviškų Šv. Mišių parapijos salėje prie kavos puodelio pabendraujame, aptariame Lietuvos problemas, klausomės svečių pranešimų.

Apie parapijos siekį išlikti liudija ir besikeičianti bažnyčios aplinka. Senosios freskos, sudariusios foną pagrindiniam altoriui, padengtos naujomis drobėmis su lietuviams prasmingais Šiluvos Marijos, šv. Kazimiero ir palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio atvaizdais. Yra du medalionai: vienas – kazimieriečių vienuolyno

įkūrėjai Marijai Kaupaitei, kitas – sovietų okupantų nukankintam arkivysk. Mečislovui Reiniui. Kun. Burkauskas pastangomis parapijos kieme pastatytas Lietuvoje išdrožtas kryžius. Prie jo pritvirtintoje lentelėje anglų ir lietuvių kalbomis paaiškinta praeiviui, jog tai – padėka Aukščiausiam už atgautą Lietuvos nepriklausomybę. Bažnyčios šone įrengta koplyčia Sibiro tremtiniais ir Sausio 13-osios aukoms atminti. Šioje koplyčioje prieglobstį rado "Aušros Vartai

of Wilna" Marijos paveikslas, kadaise puošęs Marijos vardo lietuvių bažnytelę Chester, PA. Daugiau kaip 30 metų šis paveikslas keliavo po arkivyskupijos uždarinėjamas bei jungiamas parapijas, kol rado namus šv. Andriejaus lietuvių parapijoje.

Šiais metais bažnyčioje pakabintas ir didžiulis palaimintojo J. Matulaičio portreto lietuviškais motyvais išpuoštuose rėmuose. Prie altoriaus matome bažnytinės vėliavos, gautas iš tolimojo Alytaus ir liudijančias apie parapijos lietuviškumą.

Į jubiliejinis parapijos metus įžengėme 1998 m.

(Nukelta į 6 p.)

Cicero, IL lietuvių bažnytinio choro valdyba. Iš kairės: Natalija Sodeikienė, Meta Gabalienė, muz. Giedrė Nadeckienė, pir. Jonė Bobinienė. E. Šulaičio nuotr.

(Atkelta iš 5 p.)

gruodžio 27 d. kalėdinės muzikos koncertu, gausiai dalyvaujant lietuviams ir amerikiečiams svečiams. Šiemet vasario 17 d. šv. Mišiose prisiminėme parapijos steigėją kun. Juozą Čepukaitį, lygiai prieš 75-rius metus *Machinist Temple* aukojusį pirmąsias Mišias naujoje parapijoje. Kovo 13-14 dienomis Telšių vyskupijai priklausantis kun. Antanas Lapė pravedė dvasinį atsinaujinimą – rekolekcijas. Kun. A. Lapė šiuo metu gilina teologines studijas Katalikų universitete, Washington, D.C.

Verbų sekmadienį Šv. Mišių metu prisiminėme parapijoje dirbusius, jau mirusius kunigus. Tik jų pasišventimo dėka parapija išliko lietuviška. Klebonijos patalpose dedikuoti lietuviškais moty-

vais papuošti kambariai a.a. klebonui Jurginiui Degučui ir parapiją nuo uždarymo išgelbėjusiam tuometiniam arkivyskupijos vikariato pareigūnui, prelatui Thomui J. Hilferty. Prelatas ir šiandien yra vienas iš nuoširdžių lietuvių tautos ir Lietuvos draugų.

Parapijos administratoriaus kun. Burkauskio pasiūlymu sukakties iškilmėms iš Lietuvos pakviestas Dailės muziejaus ansamblis "Kanklės". Balandžio 25-jį – didžioji šv. Andriejaus šventė. Mišios bus aukojamos, minint 75-ąją parapijos įkūrimo sukaktį ir kun. P. Burkauskio 20-ąją kunigystės jubiliejų. Iškilmingose Mišiose dalyvaus Filadelfijos vysk. augziliaras

Robert P. Maginnis, vysk. Paulius Baltakis, OFM, kiti dvasiškiečiai, Lietuvos valstybės atstovai. Po pietų numatytas jubiliejinis pokylis lietuvių namuose (*Lithuanian Music Hall*).

Tuo parapijos jubiliejiniai metai dar nesibaigia. Birželio 20 d. rengiama maldos kelionė į Lietuvos šventoves. Kun. P. Burkauskio žodžiais, norime padėkoti Aukščiausiam už suteiktą lietuvišką paveldą ir Lietuvai gražintą nepriklausomybę.

Rugsėjo 8 d., Šiluvos atlaidų proga numatyta išvyka į Šiluvos Marijos koplyčią, esančią Marijos šventovėje, Washington, DC. Lapkričio 6-7 dienomis įvyks Filadelfijos arkivysk. kard. Anthony

J. Bevelaqua ganytojiškas vizitas šv. Andriejaus parapijoje, iškilmingos Mišios ir susitikimas su parapijiečiais. Gruodžio 26 d. parapijos jubiliejiniai metai užbaigiami tradiciniu kalėdinės muzikos koncertu.

Rūpintis jubiliejinį metų renginiais buvo pavesta 35 asmenų komitetui, kuriam vadovauja šių eilučių autorius. Specialius uždavinius sprendžia penkios darbo komisijos, kurioms pirmininkauja Rimas Gedeika, Roma Krušinskienė, Linas Kučas, Angelė Puodžiūnienė ir Teresė Gečienė. Artimai bendradarbiaujame su parapijos komitetu, vadovaujamu Jono Puodžiūno.

Jubiliejinį metų proga

sudarytas Garbės komitetas. Į jį pakviestas vysk. P. Baltakis, Lietuvos ambasadorius S. Sakalauskas, gen. konsulas dr. Petras Anusas, monsinjoras dr. Francis J. Statkus, dr. Juozas Anderlonis, Thomas J. Hilferty ir Leonas J. Peck (Peciukevičius). Prel. Peciukevičius šių metų pradžioje paskirtas Vilkauskio vyskupijos kapitulos garbės kanau-ninku. Tuo įvertintas jo dosnumas šiai vyskupijai ir ištikimybė katalikų bažnyčiai.

Šv. Andriejaus parapijos ir kun. P. Burkauskio sukakties proga ruošiamas jubiliejinis parapijos leidinys. Tarp jo autorių – rašytojas Vytautas Volertas, Balys Raugas, žurnalistė Jeannie Dorr. Leidinio redaktorė – Angelė Puodžiūnienė, meninis apipavidalinimas – Gemos Kreivėnaitės.

Alg. S. Gečys

TRILOGIJA APIE LIETUVIŲ RELIGINĘ VEIKLĄ

Istoriko kun. Vinco Valkavičiaus trilogija – "Lithuanian Religious Life in America" užbaigta po 12 metų darbo. Šiuose tomuose sudėti straipsniai apie daugiau kaip 130 lietuviškų katalikiškų parapijų bei žinios apie lietuvių protestantus. Pateikti duomenys apie septynis vyrų ir moterų vienuolynus. Čia taip pat įtrauktos kunigų ir vienuolių brolių biografijos.

Pirmasis tomas apima Amerikos rytus, antrasis tomas paskirtas vien tik *Pennsylvania* valstijai, trečiajame aprašomos JAV vakaruose įsikūrusių lietuvių parapijos (*Cleveland, Chicago, Detroit*).

Šio veikalo recenzentas prof. Alfredas Senn'as rašė apie pirmąjį tomą: "The details included in this work

are positively staggering." "...a fascinating collection of short histories and characterizations..." (*Catholic Historical Review*, Spring, 1983)

Sociologas Aleksandras Gedmintas sako apie antrąjį tomą, kad autorius "has set a standard that future historians will be hard-pressed to meet." (*Journal of Baltic Studies*, Spring, 1998).

Bet šio kapitalinio veikalo pavadinimas neatspindi to, kad jame pateikiama ir daug bendro pobūdžio žinių apie lietuvių gyvenimą. Kiekviena tome yra ilgas įžanginis straipsnis, apibūdinantis lietuviškų telkinių gyvenimo vaizdą. Ten pateiktos žinios ir apie "kairiuosius". Trilogi-

ja pilnai indeksuota pagal asmenis, vietas, parapijas ir temas.

Prieš imdamasis šio projekto 1986 m., V. Valkavičius jau buvo žinomas. Tiesa, daugiau amerikiečių, nei lietuvių istorikų tarpe. Kai tik buvo paskelbtas šis bandymas, štai ką sakė garsenybės:

Oskaras Handlinas iš Harvardo universiteto: "I have no doubt that he will bring this project to completion; and I know that it will make a valuable contribution to American social history".

Kristofer Kauffman, "U.S. Catholic Historian" redaktorius: "...the *Lithuanian Parish History Project* promises to be ethnic history at

its best... (Valkavičius) is one of the foremost historians of Lithuanian American experience... I can personally testify to the richness of his scholarship..."

Rudolf Vecoli, Imigracijos istorijos tyrimo centro direktorius: "...an ambitious and important undertaking... (Valkavičiaus) role as director of the project and editor of the series would assure their authoritative character".

LOS ANGELES LIETUVIŲ RENGINIŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 2 d. sekmadienį, 12:00 v. p.p. – "Lietuvos dukterų" gegužinė. (R. Gasparonienė)

• GEGUŽĖS 23 d., sekmadienį, 12:00 v. p.p. – ateitininkų šeimos šventė. (Ignas Bandžiulis)

• BIRŽELIO 20 d., sekmadienį, 12:00 v.p.p. – pensininkai ruošia karaliaus Mindaugo minėjimą.

• BIRŽELIO 27 d., sekmadienį, 1:00 v.p.p. – Jaunimo – "Spindulio" šventė. 50 metų veiklos jubiliejus *Hollywood Palladium*. Teirautis: Danguolė Varnienė, tel.(818) 249-7574.

• LIEPOS 11 d., sekmadienį, – "Gegužinė po stogu" Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 5 d., sekmadienį, 12:00 v. – Tautos šventė. Kartu rengiamas ir Lietuvos prezidento Antano Smetonos 125 metų gimimo ir 55 metų mirties paminėjimas – akademija. (Rūta Sakienė)

• RUGSĖJO 12 d., sekmadienį, 12:00 v. – Šaulių gegužinė. (Kazys Karuža)

• RUGSĖJO 26 d., sekmadienį, 12:00 v. – Radijo valandėlės metinis banketas.

• SPALIO 2 d., šeštadienį, 11:00 v.r. iki 7:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 3 d., sekmadienį, 11:30 v.r. iki 4:00 v.v. – Lietuvių dienos.

• SPALIO 17 d., sekmadienį, 12:15 p.p. – akademinio skautų sąjūdžio metinė šventė Teirautis: Gediminas Leškys, tel. 818 883-1718.

• SPALIO 31 d., sekmadienį, 12:15 v.p.p. – ateitininkų meno paroda. (Ignas Bandžiulis)

• LAPKRIČIO 7 d., sekmadienį, Tautiniuose namuose – Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir jos Los Angeles skyriaus 50 metų veiklos sukakties paminėjimas Tautiniuose namuose. (Rūta Sakienė)

* * *

Norinčius įsigyti knygą "ALTS-gos Los Angeles skyriui – 50 metų" prašome kreiptis į Rūtą Sakienę šiuo adresu: 22 Maygreen Ct. Glendale, CA 91206. Knygos kaina – \$20.

Iš aštuntųjų kursų sugrižus

(Pabaiga. Pradžia - 14 nr.)

"Yra ir daugiau žmonių, kurie tyliai daro gerus darbus Lietuvai. Gal nereikėtų mūsų girti", – intensyvių kursų pertraukos metu kalbėjo Amanda ir Algirdas, manantys, kad kasmet grįš į Lietuvą tol, kol turės sveikatos ir bus čia reikalingi.

Vilma Nemunaitienė
Iš laikraščio "Ukmergės diena"

2. Prienuose. Mėnuo prabėgo kaip viena diena

Nuo vasario 19-os iki kovo 20 d. Prienų 2-oje vidurinėje mokykloje vyko "Kompiuterinio raštingumo" kursai, kuriuos pagal APPLE programą organizavo Amerikos lietuviai Amanda ir Algirdas Mulioliai. Kursus lankė rajono mokytojai, mokyklų vadovai bei Švietimo skyriaus specialistai – iš viso 62

žmonės. Mokytojai džiaugėsi gerai parengtais ir pravestais kursais, individualiomis konsultacijomis, parengta ir padovanota mokomąja medžiaga pradedantiems.

Laisvu nuo kursų laiku Mulioliai aplankė penkis rajono mokyklas, kuriose pravedė pažintines pamokas apie Amerikos gamtą. Pasakojimus iliustravo puikiais savo kelionių metu darytomis skaidrėmis bei nuotraukomis, atsakė į mokinių klausimus.

Dalyvaudama mūsų mokyklos pedagogų tarybos posėdyje p. Amanda pasidalino patirtimi, kaip panaudoti šiuolaikines technologijas mokymo procese. Ji surengė "kelionę į ateitį", parodydama naujojo amžiaus bendravimo priemones.

Idomūs buvo rajoniniai informatikos ir anglų kalbos mokytojų metodiniai pasitari-

mai, kuriuose viešnia papasakojo apie Amerikos švietimą, pasidalino savo patirtimi.

Nemažai laiko svečiai praleido ir su rajono moksleiviais. Įvyko jų susitikimai su kompiuterininkų klubo nariais bei 3-osios vidurinės mokyklos moksleiviais. Tris šeštadienius Mulioliai dirbo su ruošiančiais kompiuterinius puslapius apie Nemuno kilpų regioninį parką "CyberFair'99" konkursui. Būtent šis konkursas prieš du metus ir suvedė mus su Amanda, parašiusia atsiliepimus apie mokinių pateiktą darbą "Kur gimsta sklandytuvai?", skirtą "CyberFair-'97" konkursui.

Mėnuo prabėgo kaip viena diena. Bet didžiausia dovana buvo pažintis ir bendravimas su Amanda ir Algirdu Mulioliais.

Rasa ir Marius Alaburdos
Prienų 2-oji vid. mokykla

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

VAGIS

Vaiva Bučmytė

Štai kokią istoriją kartą man papasakojo neseniai susitikta mergaitė:

Labas! Mano vardas – Lina. Tai atsitiko, pirmą kartą atostogaujant Sidabrinio beržynėlio vasarvietėje. Man ten labai patiko. Yra daug užsiėmimų. Bet ypatingai smagu, kad mano geriausia draugė Lindrė čia atostogavo drauge su mūsų šeima.

Labai laukiau šių atostogų. Mano tėveliai čia vieną kartą atostogavo, kai aš dar nebuvau gimusi. Jie mums pasakojo, kaip čia gražu ir įdomu. Iš pradžių ir man su Lindre čia patiko. Bet labai greitai prasidėjo įvykiai, kurie mus išgąsdino ir sugadino nuotaiką. Jautėmės labai nejaukiai, kol ... pagavom vagį.

Jau antrą vakarą vasarvietėje buvo didelis "Vasaros pasveikinimo" balius. Buvo apie ketvirtą valandą, kai pamaciau Lindrę, ateinančią nuo ežero.

– Lindrė! – sušukau, – Jau laikas rengtis! Ar nori pasiskolinti mano karolių?

Savo drabužius ir papuošalus jau iš anksto buvau pasidėjusi ant lovos ir norėjau kuo greičiau jais pasipuošti. Bet kai įėjome į savo kambarį, karoliai ir žiedas buvo dingę! Apžiūrėjome grindis, palovius, lentynėles – visą kambarį. Papuošalų niekur neradom. kažkas juos pavogė!

Su Lindre aptarėm tą reikalą ir nusprendėm vagį pagauti, jeigu jis vėl ateis. Likusius gerus papuošalus užrakinsim lagamine. Pigų papuošalą paliksim ten, kur lengvai matosi, ir išeisim. Aš stebėsiu priekines duris, o Lindrė – užpakalines.

Sekančią dieną vykdėm savo planą. Po pusryčių nuėjome į krautuvėlę ir nusipirkome pigų žiedą. Kai grįžom, tarėmės, kur tą žiedą padėti. Mūsų kambarys – nedidelis. Prie vienos sienos stovi dvi lovos, o tarp jų – mažas staliukas su lempute. Prie kitos sienos, netoli lango stovi komoda. Netoli durų – drabužių spinta ir lentynėlės. Tarp lentynėlių ir komodos – dvi kėdės. Tai ir viskas. Žiedą padėjome ant komodos ir išėjome į lauką. Pasislėpėm už krūmų ir stebėjome.

Pro užpakalines duris išėjo mano tėvelis su meškere. Kiek vėliau mama išėjo pro priekines duris ir, atsėdusi verandoje, ėmė skaityti žurnalą. Po to daugiau nieko neįvyko. Porą valandų praturpėjusios išalkom, o ir labai nusibodo už krūmų sėdėti. Išlindom ir nutarėm savo kambarį pažaisiti ir užkasti, o popiet grįžti į lauką ir vėl laukti vagies.

Kai įėjome į kambarį, tuoj pastebėjome, kad ant komodos žiedo nebebuvo! Kaip tai galėjo atsitikti? Nenorėjome tikėti. Bet jo tikrai nebebuvo! Nejaugi vagis pasislėpęs kur nors mūsų vasarnamyje?! Staiga Lindrė pirštu parodė į langą. Jis buvo atviras ir be tinklelio. Sargas prakiurusį tinklelį dar vakar iš ryto buvo išėmęs pataisyti ir iki šiol ne-gražinęs.

Ir kodėl mes anksčiau nepagalvojome apie langą? Jis – namo šone, kurio mes, tupėdamos už krūmų, negalėjome matyti. Be to, tą langą be-

veik paslėpė netoli auganti didelė obelis.

Nubėgom į krautuvėlę ir nusipirkome dar vieną pigų žiedą. Galvojome, kad popiet tikrai pagausim vagį. Padėjome žiedą ant komodos ir į mano magnetofoną įstatėme ilgą tuščią juostelę. Tada Lindrė įlipo į obelį, magnetofoną pririšo prie šakos ir nuspaudė įrašymo mygtuką. Manėm, kad vagis gal sukels kokį garsą. Tas įrašytas garsas mums padės įrodyti, kad jis vogė mūsų papuošalus. Paskui nuėjome į žaidimų aikštelę. Pasikeisdamos sėdėjome ant sūpuoklių, nes iš ten gerai matėsi mūsų langas. Kol viena pamažu suposi, kita sportavo, žaidė ar valgė atsineštus sausainius, visai kaip normalus vaikas, o ne seklys.

Maždaug už pusvalandžio, kai buvo Lindrės eilė stebėti, ji sušnibždėjo:

– Lina! Žiūrėk! Didelis paukštis įskrido pro lan...

Jai dar nebaigus sakinio, mes abi pamatėm tą paukštį išskrendantį su žiedu snape. Paukštis įskrido į obelį. Mudvi pradėjome juoktis.

Grįžome į vasarnamį. Pirmiausia iš medžio išėmėm magnetofoną. Paskui pradėjome ieškoti lizdo. Jo nesimatė nei nuo žemės, nei pro langą. Tada Lindrė vėl įlipo į medį ir pagaliau atrado lizdą. Iš jo išėmė visus "pavogtus" papuošalus. Kiek vėliau atėjo sargas ir į langą įdėjo užtaisytą tinklelį. Viskas grįžo į normalią padėtį.

Per vakarienę tėveliams papasakojome apie paukštį. Tėvelis paaiškino, kad tas paukštis vadinasi šarka. Šarkos visokius blizgučius renka ir neša į savo lizdus.

Guldamos su Lindre papjuokavome, kad užaugusios galėsim įsteigti seklių agentūrą, ir greit užmigom.

AKIMIRKOS

Kiek kartų buvo tartas
Tas nuostabiausias vardas?
O, Dieve, ko aš vertas,
Pasaulį šiam sutvertas?
Juk viską, viską davė man mama.
Ir neužtektų laiko
Gražinti skolą vaiko,
Nes ta skola – beribė, amžina...

Mano namas – mažas mažas,
Vienerios tik durys.
O prie slenksčio linksmos, geros
Mano dienos guli.
O viduj tamsu, baugina
Keturiš tik sienos.
Gal ten mano nelaimingos,
Liūdnos, gaudžios dienos?

Aš prie namo slenksčio stoviu.
Laikas laukia, žiūri...
Toksai mažas mano namas –
Vienerios tik durys.

Lai žodžiai tyli,
Lai gamta kalbės pati. [siklausykite!]
Kaip žemėn šion ateina tyliai
Pirma pavasario diena.
Išbarsto ašaras-rasas,
Išbarsto spindulius, kad šviestų,
Išsklaido pasakas visas.
Ir Ryto saulė skaisčiai tveskia.
Nereikia žodžių. Tik jausmai
Kalbės vieni. [siklausykite!]
Kaip čilbesys apgaubia sodžius.

Stanislovas Stavickis

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
19

Prieš rodydamas, kokius namus galite išsirinkti, nekilnojamojo turto agentas tikriausiai iš pradžių "įvertins" jus. Toks "išankstinis įvertinimas" reiškia, kad agentas pasidomės, kiek uždirbate, kiek laiko dirbate šiose pareigose, kokių turite skolų, kiek pinigų galite skirti pradiniam įnašui (tas įnašas gali būti ir labai nedidelis – 2% visos sumos). Netgi patartina, kad jus iš anksto "įvertintų" ir paskolos namui pirkti suteikėjas: tada žinosite, kokios paskolos galite tikėtis ir kokią namą už šiuos pinigus pirkti.

Jums galbūt, nepatiks, kad agentai ir pinigų skolin-tojai klausinėja tokių asmeninių dalykų, tačiau, kai išs-rinksite konkretų namą ir pasirašysite pirkimo sutartį, teks atskleisti savo finansinę situaciją. Tai daroma ne todėl, kad esate užsieniečiai. Tai turi padaryti kiekvienas, kuris iš karto nesumoka grynais pinigais visos namo kainos. Daugeliui žmonių namas tikriausiai yra pats brangiausias pirkinys. Jei kas nors jūsų paprašytų paskolinti didelę pinigų sumą, argi nenorėtumėte viską žinoti apie tą žmogų?

Atlikęs išankstinį įvertinimą, nekilnojamojo turto agentas tikriausiai sudarys namų, atitinkančių jūsų reikalavimus, apžiūrėjimo grafiką. Tuo metu ypač pravartu prisiminti, kad agentas dirba pardavėjui – asmeniui, kurio namą apžiūrinėjate. Jeigu jums labai patiktų kuris nors namas ir savo elgesiu parodytumėte, kad būtinai norite jį įsigyti, ne kažin kiek pavyks nusiderėti. Visada geriausia stengtis išlikti objektyviu, ieškoti trūkumų, kuriuos galėtumėte priminti derėdamiesi dėl kainos. Sudarykite išpūdį, jog bet kada galite atsisakyti sandorio.

Apžiūrinėdami namus, visada su agentu išsiaiškinkite, kurie daiktai jame liks, o kuriuos namo savininkas pasiims. Pavyzdžiui, savininkas gali pasiimti skalbimo ir džiovinimo mašinas, bet palikti kieme sūpuokles. Pasi-tikrinkite, už ką konkrečiai mokate. Taip pat, jeigu įmanoma, pasikalbėkite su pačiu

pardavėju. Kodėl jis nusprendė parduoti namą? Ar rajonas tampa blogesnis? Ar kas nors negero yra pačiame name? Nesivaržykite šito klausti. Jeigu namas – perparduodamas, pardavėjo prašoma kaina dažniausia nebūna tvirtai nustatyta. Todėl verta pasiderėti.

Jeigu norite įsigyti naują, dar tik statomą namą, dažniausiai negalėsite susitarti dėl mažesnės pirkinio kainos, tačiau galite paprašyti, kad įdėtų geresnės kokybės kiliminę dangą, durų skambutį, papildomą langą ar dar ką nors, kas jums patiktų. Neatsitiks nieko blogo, jeigu to paprašysite.

Sakykime, jog jau radote jums patinkantį, bet ne naują parduodamą namą. Nesakykite agentui: "Šitą mes pirk-sime". Galite pasiūlyti žemesnę nei prašomą kainą, kurią sutiktumėte sumokėti, jeigu, apžiūrėję namą, liksite patenkinti. Labai patarčiau išleisti apie 200 dolerių namui apžiūrėti prieš jį perkant, ypač jei tas namas yra senokai pastatytas. Taip pat galite pasiūlyti kainą su sąlyga, kad pardavėjas kažką padarys papildomai, pavyzdžiui, sutaisys varvantį vandens čiaupą ar paliks skalbimo mašiną ir džiovintuvą. Nekilnojamojo turto agentai užsirašys visus jūsų pageidavimus ir perduos juos pardavėjui. Dažniausiai jau kitą dieną agentas praneš, ar pardavėjas priėmė, ar atmetė jūsų pageidavimą. Jeigu jūsų pageidavimas nepagrįstas, suprantama, jog jis bus atmestas. Taigi, reiškite pagrįstus pageidavimus, jei iš tiesų norite nusipirkti tą namą.

Kaip gauti paskolą namui įsigyti?

Ir štai pardavėjas sutiko su jūsų pasiūlymais. Dabar turite gauti oficialų patvirtinimą, kad jums bus skirta paskola. Paskolą reikės grąžinti per 15-30 metų, mokant kas mėnesį. Statybinės kompanijos, bankai, kredito kooperatyvai ir kiti skolin-tojai siūlo gana skirtingas finansavimo programas, ypač tiems, kurie namą perka pirmą kartą. Todėl pasidomėkite, kuo skiriasi šios programos. Nepamirškite: skolin-tojai nori, kad taptumėte jų klientu.

Vienas iš galimų pasirinkimų – Federalinės gyvenamųjų namų agentūros (Federal Housing Administration-FHA) apdrausta paskola. Ją galite lengviau gauti, pradinė įmoka tesiekia 2.25 proc. visos sumos.

IDOMI PARODA MENO MUZIEJUJE

Henrikas Stasas

Šiame portrete matome dailininką, stovintį priešais milžinišką pramoginį ratą, kuris atrodo tarsi besisukantis ant jo piršto.

Iš to laikotarpio yra dar keletas tapybos darbų: "Dvi moterys", "Užkandžiau jūrininkas". Dailininkas čia taip pat iškyla kaip avangardinis kubistas. Tačiau atrodo, kad Rivera nebuvo patenkintas savo tapyba, nes prieš mirtį jis pasiūlė savo artimam draugui vieną savo piešinių, sakdamas: "Mano piešiniai – daug geresni už mano tapybą".

Trečioji galerija skirta Riveros politiniam radikalizmui. Čia matome jo kubistinius ir klasinio modernizmo kūrinius. Centre iškyla Zapatos portretas. Su kubizmu Rivera susipažino Paryžiuje. Madridas jam pasirodė per daug konservatyvus ir nuobodus. Tad tik išlipęs iš traukinio, nuskubėjo tiesiai į garsiąją *Clovis Sagot* meno galeriją. Jos lange jis pastebėjo modernistų *Picasso* ir *Braque* kūrinius. Tai išvydęs pagalvojo, jog šiame mieste teks ilgiau pabūti. Sekančią dieną aplankė *Villard* meno galeriją ir jos lange pastebėjo *Cezanne* tapytą peizažą, kuris jį tiesiog prirakino prie lango

taip, kad pusę dienos negalėjo nuo jo pasitraukti. Tačiau ne mažiau jį paveikė ir kubizmas. Tai šioje galerijoje daugiausia ir matome.

Grįžkime prie E. Zapatos portreto, kurį galima laikyti klasišku kubizmo kūriniu. D. Rivera juo norėjo išskelti narsaus kovotojo asmenį aukščiau Meksikos diktatoriaus *Porfirio Dias*, kuris tuo metu Paryžiuje mirė. Portretas – labai ryškių spalvų. Zapata iškyla geometriškai stilizuotų Meksikos kalnų fone. Žemiau – ryški Meksikos mėlynė, kurią dengia kitų spalvų geometrinės formos. Jos vaizduoja Meksikos agrarinę revoliuciją, kurioje Zapata labai aktyviai dalyvavo. D. Rivera šį portretą pavadino peizažu. Priminsiu, kad Rivera su E. Zapata palaikė gana artimus ryšius. Tad kartą vakarieniaudamas jis savo tėvams pareiškė: "Rytoj išeinu į kalnus, kur prisijungsiu prie Zapatos sukilėlių. Jei kraujas liejamas vardan tiesos, tai aš tam reikalui aukoju savo kraują." 5 mėnesius jis bastėsi Morelos provincijoje su Zapatos kaimiečiais. Tačiau šis, nenorėdamas likti atsakingu už jo gyvybę, pasiūlė vaikinui grįžti į namus.

Iš Ispanijos laikotarpio matome dar keletą tapybos darbų. Tai: "Architekto portretas", "Moteris su raudona skarele" ir "Angelinos Beloff portretas". Pastarasis tapytas, jau Riverai pasiekus Paryžių. Jame – ryški Paryžiaus mokyklos įtaka. Paryžiuje tuo metu daile studijavo daug rusų menininkų. Tarp jų buvo ir Angelina Beloff (Belova),

vėliau tapusi Riveros drauge. Gana įdomus yra architekto portretas, iškeliantis tos profesijos savitumą. Be to, Rivera tapė architektą sėdintį, nes tokia poza jam suteikė daugiau galimybių kurti kubizmo stiliuje. Dominuoja ryški mėlyna, raudona, balta, juoda spalvos, kurios kubizmui yra būdingos.

Ketvirtoje galerijoje – Riveros menas, skirtas masėms. Tapydamas kubistiniame stiliuje apie 4 metus, D. Rivera labai sukrėtė savo kolegas Paryžiuje paskelbdamas, kad modernusis menas, nežiūrint visų techninių laimėjimų, liaudžiai vis dėlto yra nesuprantamas.

Atsisveikinęs su kubizmu, dailininkas aktyviai įsijungė į Meksikos kultūrinę renesansą. Savo freskose jis ryškiomis spalvomis išreiškė Meksikos istoriją. Freskų menui jis paskyrė bene 35 metus, todėl jose – tiek daug įvairių laikotarpių istorinės tikrovės. Žinoma, jų meninė vertė – nevienoda, nes vienos skirtos menui, o kitos nuspalvintos ideologiniais, politiniais motyvais.

Diktatoriui *Dias* mirus, freskų menas Meksikoje pasiekė savo žydėjimo laikotarpį. Neliko beveik nė vieno viešo pastato, kuris nebūtų išpuoštas freskomis.

Likusios 4 galerijos skirtos Meksikos vizijai. Čia matome Meksikos kasdienybę, žmonių darbus, papročius ir liaudies kūrybą. Dauguma darbų atlikti *tempera* technika. D. Rivera siekė freskose įamžinti Meksikos gyvenimą vakar, šiandien ir rytoj. Muziejaus 5-oje galerijoje Meksikos vizija užima 1921-1957 metų laikotarpį. Čia rodomi daugiausia jo siurrealistiniai darbai. Gal labiausiai į akis krinta didelio formato darbas, vaizduojantis moters figūrą primenantį sausą medžio kamieną. Tai jo fantazijos ir poetinės nuotaikos vizija. Matome ir aliejinės tapybos išsiskiriantį kūrinių su nieko nesakančiu pavadinimu "Minuvegtanimortvida". Šis paveikslas sukurtas pagal 1938 metais Riveros ir Andre Breton pasirašytą manifestą už laisvą revoliucinį meną.

Septintoje galerijoje – D. Riveros tapyti portretai. Čia matome jo paties autoportretą, dukters Ruth, sesers ir žmonos Guadalupe Marinos portretus. Įdomu, kad niekur šioje parodoje nematyti jo žmonos Fridos Kahlo portreto. Ji taip pat buvo dailininkė ir ilgiausiai su D. Rivera gyveno.

Guadalupe Marina kilusi iš *Jaisco* miestelio, kur ji buvo laikoma tos vietovės gražuole. Riverą ją labai ideali-

D. Rivera. Dail. A. B. Maugardo portretas.

zavo. Guadalupe su Rivera išgyveno 7 metus ir pagimdė dvi dukras.

Riveros tapyti portretai labai būdingi jo charakteriui. Jis nieko nepamėgdžiojo ir nesilaikė akademinų dogmų. Tapydamas portretą, jis spontaniškai elgdavosi pagal savo patyrimą ir nuovoką. Jo paties motina Diego Maria Rivera yra pasakiusi: "Kai jis tapė mano portretą, net nepažvelgė į mano kaštonines akis. O juk akys portretui daug ką sako. Mat jis žinojo, kokių akių jam reikia portretui".

Paskutinėje galerijoje – Meksikos vizija ir pasaulio harmonija. Rivera čia tarsi

sugrįžta į vakar dienos Meksiką. Pasaulio harmonijai daug gali pasitarnauti praeitis, iš kurios reikėtų išmokyti nekartoti tų pačių klaidų, gerbti visas tautas, jų kultūrą ir papročius. Jis čia idealizuoja actekus ir majus, kurie Meksikos žemėje buvo sukūrę aukštą civilizaciją ir savitą kultūrą. Jie pastatė milžiniškas topografiniu tikslumu pasižyminčias piramides ir šventyklas, kuriomis stebisi šių dienų mokslas. Dalį šioje galerijoje išstatytų darbų dailininkas yra panaudojęs ir savo freskose, kaip pavyzdžiui,

(Nukelta į 9 p.)

D. Rivera. Žmonos – Guadalupe Marinos portretas.

D. Rivera. Gėlių nešėjas.

KAS TAVO DRAUGAS?

Vladas Vijeikis

– Kitą kartą paklausk. Tos, kurios moterų partijoje – labai nepatikimos. O kaip papuošalai? Ar buvo apsikarsčiusi auskarais, karoliais, apyrankėm, žiedais?

– Nepastebėjau.
– Reiškia, vyras labai mažai uždirba. Ar ranką padavė?

– Padavė.
– Ar ranka buvo leisgyvė, ar reikšmingai paspaudė?

– Kas čia per klausimas? Kokia reikšmė gali būti rankoje?

– Praleisime tą punktą. Jeigu iki šiol nežinai, tai ir nesužinosi. Ar nagai buvo dažyti?

– Buvo.

– Kokia spalva?

– Rodos, raudona.

– Ar vairuoja automobilį, ar važiuoja autobusu?

– Vairuoja patį naujausią šiurmetinį.

– Reiškia, sudaužė automobilį ir reikėjo naujo. Ar tau mirktelėjo viena akyte? Atsiprašau, ši klausimą atšaukiu, kas tau gali bemirkčioti.

– Tai, pagaliau, ką nusprendei savo tyrimais?

– Galima sąlygiškai patikėti. Ir argi reikia tyrinėjimų, juk draugą reikia jausti. Ne tas draugas, kuris prašo pasikolinti pinigų arba per daug draugiškai žvilgčioja į tavo žmoną, arba pasiskolina knygą ir niekada negrąžina. Ir ne toks, kuris žiūri į kitą pusę, kai restorane reikia apmokėti sąskaitą. Nepasitikėk ir tais, kurie tave pernelyg stipriai giria: gal jie ko nors tikisi. Taigi, aš – tavo draugas, o tu įvertink. Tad už draugystę.

Sušuko Florijonas ir pakėlė aukštastiklį. Aš neatsilikau ir mudu uždainavome:

*Draugai buvom,
draugai būsim,
draugais amžiams paliksim.*

Atbėgo Florijonienė. Manė, kad mus kas užpuolė, bet tuojau suprato ir prisidėjo:

*Tavo draugė
aš per amžius paliksiu.*

Tai buvo geriausias trio, kokį tik esu girdėjęs.

Susitikęs savo draugą Florijoną, sakau jam:

– Turiu tau malonumą. Man sakė, kad aš esu laimingas, turėdamas tokį gerą draugą, kaip tu.

– Kas sakė?

– Moteris. Kodėl klausi?

– Ar graži?

– Apie ją gali pasakyti, kad ji buvo labai graži.

– Kokio amžiaus?

– Florijonai, keistas klausimas. Moteris nustoja švęsti savo gimtadienius nuo šešiolikos metų.

– Kokio ilgumo sijonas? Ar iki kelių, ar žemiau, ar aukščiau?

– Dėvėjo kelnės.

– Reiškia, savyje turi vyriškų "harmonijų". Ar vaikšto į bažnyčią?

– Susitikau prie bažnyčios.

– Ar stipriai apsilaisčiusi kvėpalais?

– Neuosčiau.

– Ar skaito laikraščius?

– Jeigu žino apie tave, reiškia, skaito "Dirvą".

– Ar dar daug kalbėjo?

– Kiek prisimenu, dar keletą žodžių apie orą. Sakė, kad jau atšilo, bet gali ir atšalti.

– Reiškia, kad atsargi. Ar plaukai buvo dažyti?

– Ką gali žinoti. Dabartinė dažymo technika tiek pažengusi, kad negalima atskirti.

– Esi nepatyręs. Reikia pažiūrėti prie plaukų šaknų. Jeigu kitos spalvos, reiškia, dažo. Kokiai partijai priklausai?

– Iš kur galiu žinoti?

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojų kūriniai T V A N A S

(Tęsinys. Pradžia – 12 nr.)

Apie jų žygdarbius sklido po kaimus įstabios istorijos, lyg legendos, kurios netruko pasiekti ir Akūlos ausis. Buvo duotas įsakymas paimti juos gyvus. Todėl partizanai, eidami į žvalgybą ar susisiekdami su kitais būriais, slinkdavo laukais ar krūmokšniais per šimtą metrų vienas nuo kito, susišvilpdami arba susišaukdami paukščių balsais.

Kartą, jau temstant, ties kelio vingiu netoli upelio jie susidūrė su sribukų būriu, grįžtančiu iš "medžioklės". Ažuolas pasijuto taip arti, kad teko kristi į griovį ir paleisti sulaikomąjį šūvį. Stribukai metėsi į šalis ir ėmė sulti. Ažuolas nedelsdamas garsiai sušvilpė ir sukomandavo:

– Apsupti ir sunaikinti! Pirmas būrys iš dešinės, antras – iš kairės, – pats bėgdamas dešiniu sparnu, metė į sribukų pozicijas granatą, tratinio iš automato.

Tą patį darė Uosis, bėgdamas kairiu sparnu. Sukėlė išpuolį, kad puola ne dviese, o dviem būriais, jie išvengė apsupties ir be įdrėkimų grįžo į savo pozicijas. Tik vėliau sužinojo, kad kai kurie stribukai iš išgąsčio sulindo į upelį po kranto krūmais ir iš tūnojo vandenyje, kol viskas nurimo. Po panašių susidūrimų stribukai nebedrįso siautėti kaimuose naktimis, o išvažiuodavo paryčiais, kad užkluptų bemiegančius ar grįžtančius į postą.

Kartą, dar saulei nepatekėjus, Ažuolas su Uosiu jau ruošėsi išeiti iš klojimo, kad nepastebėti grįžtų į mišką. Ažuolas, užsikabinęs automatą ant vieno peties, jau leidosi balkiu nuo aukšto šieno prėslo, kai prasivėrė klojimo durys ir pasigirdo įsakymas:

– Pasiduok! Šausiu!

Staiga krisdamas žemėn, Ažuolas spėjo nusikabinti automatą ir paleisti trumpą seriją. Sužeistas stribukas, vos

Kazys Simanonis

spėjęs paspausti gaiduką, sukritė tarpduryje. Pašokęs Ažuolas užgulė jį, išplėšė šautuvą, įsakė keltis ir, įrėmęs automato vamzdį į nugarą, išstūmė pirma savęs.

– Ne strelia! (nešaudytirus.) – nesavu balsu suriko Akūla, pažinęs savo brolių Vaską, ir visi stribukai sugulė į patvorius, laukdami įsakymo pulti.

Tuo tarpu Uosis, nusirietęs nuo prėslo ir pamatęs gyvą priedangą, prabėgomis pasiekė pakelės griovį ir pasiruošė dengti Ažuolą, jei kristų sužeistasis. Stribukas, manydamas, kad jį šitaip temps iki miško ir ten nušaus, tyčia sukniubo, kad atidengtų partizaną savo sėbrų kulkoms. Ažuolas nebesiterliojo su sribuku (jis nepažinojo Vaskos), pastūmė jį iš po kojų ir paknapstomis pasiekė tą patį griovį, kur jau buvo išitvirtinęs Uosis. Tuoj pat pasigirdo Akūlos komanda "Vperiod!" (pirmyn-rus.), ir visas būrys atidengė ugnį, tačiau nedrįso pulti pirmyn, nes Ažuolas su Uosiu gynėsi taikliai. Vienas kitą dengdami, jie netruko pasiekti miškelį, kur stribukai ir dieną bijojo kišti nosies.

.....

Nors Vaska liko gyvas, tačiau Akūla niršo ir negalėjo sau atleisti, kad du partizanai, pasijuokę iš viso jo būrio, paspruko iš pat panosės. Vaskos žaizda nebuvo pavojinga, ir jis netrukus grįžo į būrį. Į "baudėjų" būrį stoji ir jausniausias brolis Fedka. Dabar jau visi trys persekiojo partizanus ir buvo pasiryžę juos "pamokyti" – atkeršyti už savo pačių žioplumą. Nepasiekdami partizanų, savo pagrindinius smūgius nukreipė į stambesnius ūkininkus.

– Sunaikinsim buožes – išnyks ir partizanai, – įtikinėjo savo sėbrus Akūla.

Partizanų kantrybė išseko, kai Akūla žvėriškai susidorojo su ūkininku Šatu, kurį įtarė slepiant ir maitinant partizanus. Išsivedęs į mišką,

reikalavo parodyti jų bunkerius, jų maisto atsargas. Nežinia, kaip ir kiek ilgai jį kankino, bet visa apylinkė pasibaisėjo, kai kažkas aptiko upėje Šato lavoną, atlupinėtais nagais, sulaužytais kaulais.

Tokio žiaurumo sukrėstas, būrio vadas Erelis pasikvietė Ažuolą su Uosiu:

– Tik judu galite įvykdyti mirties nuosprendį tam paibaisai. Veikite!

– Kaip, kada? – jie seniai apie tai galvojo, bet...

– Pasirodyti miestelyje, persirengus seniais ar moterimis...

– Įsiveržti dieną į milicijos urvą – pernelyg rizikinga!

– Negarbinga žūti, nieko nelaimėjus...

– Susisiekite su ryšininke Zyle. Tegu išaiškina, pas kokią mergšes lankosi, pas ką nakvoja. Jis juk – eržilas! Ne man jus mokyti.

Zylė netruko išaiškinti, kad merginas Akūla tempiasi į savo atskirą "urvą" virš milicijos būstinės, kur niekas nedrįsta kišti nosies. Bet... yra dar vienas jo lankomas "urvas". Jo tėvai, jausdamiesi nesaugūs savo vienkiemyje netoli miškelio, dienomis atvyksta ten prižiūrėti gyvulių, daržų, o pavakariais išvažiuoja nakvoti į miestelį. Visi trys sūnūs dažnai aplanko tėvų sodybą, retkarčiais nakvoja – šitaip jie nori įbauginti partizanus, kad šie vengtų jų sodybos iš tolo. Niekas nesikesino į jų turtą, niekam nerūpėjo seni tėvai, bet jų "urvas" buvo vienintelė vieta, kur galima susidurti su Akūla akis į akį. Ažuolas su Uosiu, aptarę šią vienintelę galimybę, ėmė veikti.

Pamiškėje ties Akūlų sodyba teko pabudėti keletą dienų, kol pagaliau vieną pavakarią pasirodė visi trys broliai. Paleidę kelis šūvius į mišką, uždarė langines, suėjo į vidų, užsikabino. Ažuolas, lūkterėjęs, kol visiškai suteimo, prisėlino prie vieno lango, kad staiga atplėšęs langinę, mestų bent porą granatų į vidų.

(Tęsinys – kitame numeryje)

IDOMI PARODA MENO MUZIEJUJE

(Atkelta iš 8 p.)

"Lelijų pardavėja", "Nuoga juodaodė moteris su saulėgrąžomis" ir kt.

Visi čia matomi aliejinės tapybos darbai – gana stambūs, spalvingi ir išpuodingi. Štai gėlių nešikas, ant nugaros užsidėjęs didžiulę baltų lelijų našlą. Tai – tradicinės Meksikos gėlių šventės vaizdas. Ši šventė paprastai vyksta Didįjį penktadienį. Čia Rivera išreiškia tradicinį tos dienos liūdesio ir mirties sim-

bolį.

D. Rivera nepaprastai išryškina vietinių žmonių tradicijas, ypač tas, kurios čia žydėjo dar prieš Kolumbą. Jis supoetino pasaulį, buvusį iki Kolumbo, vaizdavo tokią civilizaciją, kokią jis matė savo vaizduotėje. Ano pasaulio spalvos jam atrodė šviesios, o formos – masyvios. Štai ką sakė jo buvusi žmona Frida Kahlo, kuri, kaip minėjome,

geriausiai jį pažinojo. "Žodžiais negalima apsaityti, kiek švelnumo rodydavo Rivera dalykams, kurie susieti su grožiu. Jis labiausiai mylėjo indėnus: jų eleganciją, jų grožį, nes jie – tos gėlės, kurios sudaro Amerikos tradicinę kultūrą".

Siūlyčiau nepraleisti šios retos progos ir iš arčiau susipažinti su garsaus dailininko kūryba.

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

99m. "NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA liepos 11-25 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 25-31 d.d. - vaikams 13-16 metų
rugpjūčio 1-7 d.d. - šeimoms su mažais vaikais
ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS
rugpjūčio 8-21 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugpjūčio 21-24 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA – REGISTRACIJA
kreiptis į Daną Grajauskaitę:
66 Salisbury Rd. Watertown MA 02472
tel: 617-923-4583 e-mail: neringai@yahoo.com

A.† A. DANUTĖ DAUKANTAITĖ-LEMBERTIENĖ (1938-1999)

Sunkios ligos išvarginta, savo namuose *Santa Monica, Calif.* mirė palyginus dar jauna dviejų dukrelių motina, keturių – močiutė. Dideliame liūdesyje pasiliko vyras Vitalis. Jie buvo išgyvenę laimingus 40 metų. Liko jos brolis Fredas su šeima. Ypatingai užjaučiame skausmo prislėgtus jos tėvus – Emiliją ir Antaną Daukantus, labai veiklius patriotus iš senųjų ateivių.

Danutė gimė *Cambridge, Mass.* (Bostone) 1938 m. Su inžinierium Vitaliu Lembertu susituokė 1958 m., baigusi Bostone gimnaziją. Gražiai tvarkėsi šeimoje, buvo gera šeimininkė, linkusi į menus. Pavyzdinga žmona, motina ir močiutė. Kaip ir jos tėvai, nors gimusi svetur, buvo sąmoninga lietuvaitė, aktyviai padėjo vyrui Vitaliui jo veikloje Lietuvos labui. Cituoju iš kalbų, pasakytų po rožinio Santa Monikoje, su Velione atsisveikinant:

"Kelionėse į Lietuvą, kur Lembertų šeima įsteigė jaunimui metinę kūrybinę premiją literatūros srityje (per Kauno Vytauto Didžiojo universitetą), o vėliau perkeltą poeto Prano Lemberto (Vitalio tėvo) palaikus į tėviškę, taip pat jo gimimo šimtmečio paminėjimuose Danutė kantariai, išstvermingai buvo visada greta vyro, nors jau apimta klastingos vėžio ligos."

Atsisveikinimo kalbose išryškėjo, kad Danutės Lembertienės gyvenimo esmė – motinystė. Ji buvo kilni ir kantri motina, išauginusi ir su Vitaliu išmokslinusi dr. Audrą, tapusią mokslininke, ir Brigitą. Išmokė jas lietuviškai ir įdiegė joms meilę Lie-

A. A. DANUTĖ DAUKANTAITĖ-LEMBERTIENĖ
(1938 12 14 – 1999 03 14)

tuvai.

Danutė gerbė ir mylėjo tėvelius, vyro tėvus, brolių Fredą. Ji su Vitaliu turėjo daugybę gerų draugų, ypač tarp lietuvių. Tai išryškėjo ir per jos laidotuves. Per neilgą savo gyvenimą ji suskubo atlikti daugelį gerų darbų ne vien šeimai, bet ir artimui, ypač Lietuvoje.

Ji buvo švelni ir moteriška, tvirto charakterio, religinga, darbšti, mėgstanti poeziją, muziką, sportą, šokį ir visa, kas gražu ir sveika. Deja, buvo per anksti ligos apimta. Paskutinius mėnesius praleido didelėse kančiose. Ją kantariai namuose prižiūrėjo vyras.

Tikriausiai Velionės

įkvėpti po rožinio buvo ir šie atsisveikinimo kalbos žodžiai: "O mes – dar pasiliekančios šiame pasauly? Žinoma, visi labai esame užimti, labai neturime laiko... Bet... Niekas nežinom "dienos nei valandos"... Užtat skubėkime daryti gera... Kaip a. a. Danutė."

Ji palaidota su religinėmis apeigomis iš *Los Angeles* šv. Kazimiero bažnyčios ir amžinai ilsėsis *Forest Lawn* kapinėse, netoli lietuvių parapijos. Draugai ir artimieji, vietoje gėlių, gausiai aukojo "Vaikų vilčiai" (*Lithuanian Childrens Hope*).

Alė Rūta

Kovo 25 d., sulaukusi 78 metų amžiaus, mirė mūsų Mamytė ir Močiutė

A.†A. ELENA RAŠYTINIENĖ

Mamytė gyveno Redford, Mich., netoli Detroito. Gedulingos Mišios už jos sielą numatytos balandžio 12 d., 10 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Southfield, Mich.

Elena Rudzinskaitė-Vizgirdienė-Rašytinienė gimė Kaune. Už Valerijono Vizgirdos ji ištėkėjo Lietuvoje. Dukterys Viktorija ir Regina gimė karo metais Lietuvoje. Karui baigiantis, šeima pasitraukė į Vakarų ir 1945 metais atvyko į Ameriką. Dvynukės Lilyja ir Irena gimė Amerikoje.

1967 metų kovo mėnesį mirė mūsų Tėvelis. Mamytė perėmė jo pareigas ir tapo maisto produktų parduotuvės "Baltic Delicatessen" savininke. Po kurio laiko ji ištėkėjo už Antano Rašytinio. Jis mirė 1998 metų rugpjūtyje.

Mamytė dalyvavo lietuviškoje veikloje, priklausė "Lietuvos dukterų" organizacijai.

Liko nuliūdusios dukros su šeimomis, 7 vaikaičiai ir viena provaikaitė, sesuo Regina Balčiūnienė su šeima Čikagoje ir brolis Vytautas Rudzinskas su šeima Kaune.

Viktorija ir Dennis Fuhrwerk bei jų vaikai – Regina, Robertas, Steven, Viktorija ir provaikaitė Aubrey,

Regina Graube ir vaikaitis Victor,

Irena Vizgirdaitė, Lilyja ir Antanas Strakšiai bei jų vaikai – Elytė ir Audra.

A.†A. Dr. ANTANAS MILAKNIS (Penkerių metų mirties sukaktis)

Šiomet, balandžio 10 d. Buvo kilnus lietuvis, daug suėjo jau 5 metai nuo dr. Antano išėjimo į Amžinybę. Gyvenimo Santa Monica, Calif. pasiekęs veterinarijoje. Prisiminkime jį maldose.

Alė Rūta

A.† A. LIONGINA NAGEVIČIENĖ

Neseniai atsisveikinome su a. a. Liongina Nagevičiene. Prie karsto su velionės palaikais – jos sūnus Algis Nagevičius ir sesers dukra Irena.

J. Jasaičio nuotr.

Šv. Jurgio parapijos klebonas Juozas Bacevičius po atsisveikinimo pamaldų išreiškia užuojautą a. a. L. Nagevičienės sūnui ir kitiems artimiesiems.

J. Jasaičio nuotr.

SPORTO ŽINIOS

ŠACHMATŲ VARŽYBOS KLYVLENDE

Kovo 6 d., Klyvlendo Dievo Motinos lietuvių para-

pijos patalpose įvyko šių metų Šiaurės Amerikos lietuvių individualiosios šachmatų pirmenybės. Jas pravedė LSK "Žaibo" šachmatų sekcija,

vadovaujama Vytauto Nasvyčio, kuris kartu yra ir ŠALFASS-gos šachmatų komiteto vadovas.

(Nukelta į 11 p.)

Klyvlende įvykusių Šiaurės Amerikos lietuvių stalo teniso ir šachmatų pirmenybių dalyviai. Iš kairės: Vida Verbiejūtė (stalo tenisas), Dominykas Aukštuolis (stalo tenisas), Kęstutis Šalavėjus (šachmatų pirmenybių laimėtojas), Vytautas Nasvytis (šachmatų komiteto pirmininkas), Bronė Saladžiuvienė (stalo tenisas), Sigita Lukauskaitė (šachmatininkė, 3-čios vietos laimėtoja).

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- **BALANDŽIO 17 d.**, Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.
- **GEGUŽĖS 1-2 dienomis** – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".
- **GEGUŽĖS 7 d.**, 8 v.v. – Andriaus Mamontovo koncertas Lietuvių namų salėje. Rengia "Gija".
- **GEGUŽĖS 9 d.** – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.
- **GEGUŽĖS 15 d.** – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.
- **GEGUŽĖS 23 d.** – poezijos vakaras. Rengia LB apylinkės valdyba.
- **GEGUŽĖS 31 d.**, 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.
- **BIRŽELIO 6 d.** – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.
- **BIRŽELIO 13 d.** – Trağiškojo birželio (1941.06.14) paminėjimas. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.
- **LIEPOS 18 d.**, 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.
- **RUGPJŪČIO 22 d.** – Lietuvių klubo gegužinė Amerikos italų klube, toje pačioje vietoje, kaip ir 1998 m. Įvažiavimas iš Euclid gatvės.
- **RUGSĖJO 11 d.** – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: banketas, minėjimas, koncertas.
- **RUGSĖJO 25 d.** – "Volungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skaučių "Židinys".
- **SPALIO 9-10 d.** – Lietuvių dienos, skirtos 100-osioms V. Kudirkos mirties metinėms. Rengia LB apylinkės taryba.
- **SPALIO 16 d.** – Baltijiečių bendravimo vakaras Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo Baltijiečių komitetas.
- **LAPKRIČIO 14 d.**, nuo

11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• **GRUODŽIO 18-19 d.** – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

• **GRUODŽIO 24 d.**, 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

VERTA APLANKYTI

Gerardas Juškėnas

(Pabaiga. Pradžia - 14 nr.)

• **Balandžio 23 d.** 7:30-10:30 v.v. – Banff kalnų filmų šventė. BANFF Mountain Film Festival. Cleve Museum of Natural History, 1 Wade Oval Dr., University Circle. Tel. 216/231-1177.

• **Balandžio 24 d.** 9:30 v.r. – 4:30 v. p.p. – nemokama programa Alzheimer ligos paliestoms šeimoms. Music Therapy to Bridge the Gap between Alzheimer's Families & Support Groups. Skambinti dėl susitikimo vie-

tos ir registracijos: 216/721-8457.

• **Balandžio 24 d.** 9 v.r. – 5 v. p.p. – 1999 Žemės šventė. Earthfest '99. Cleve Metroparks Zoo, 3900 Wildlife Way. Atvykstantiems RTA autobusais arba dviračiais – įėjimas nemokamas. Tel. 216/281-6468.

• **Balandžio 24 ir 25 d.** 10 v.r.-5 v. p.p. – Medžių šventė. Arbor Day Celebration. The Holden Arboretum, 9500 Sperry Rd. (iš Rt. 6), Kirtland. Tel. 440/946-4400.

• **Balandžio 25 d.** 9:30 v.r. – 1 v. p.p. 4-5 mylių iškyla nuostabioje gamtoje. Long & Leisurely. Pasiimkite priešpiečius. Euclid Creek Reserv. Quarry Picnic Area. Įvažiavimai iš Highland Rd. arba Green Rd. Tel. 440/473-3370.

• **Balandžio 25 d.** 7:30 v.v. – West Shore choro koncertas. Joyous River. Tel. 216/555-4368.

• **Balandžio 28 d.** 6 v.v. – Pramok meškerioti. Learn to

Fish. South Chagrin Reserv. Shadow Lake. Miles Rd. Tarp Rt. 91 (SOM) ir Chagrin River Rd., Bentleyville. Tel. 440/247-7075.

• **Balandžio 29 d.** 2-4 v.p.p. – Slėnio istorija. The History of Rocky River Valley. Rocky River Nature Ctr., 240000

• **Balandžio 30 d.** 1 v. p.p. – 7 v.v. Pavasarinis medelių ir augalų pardavimas. Spring Tree & Plant Sale. The Holden Arboretum, 9500 Sperry Rd. (iš Rt. 6), Kirtland. Tel. 440/946-4400.

• **Balandžio 30 d.** 7-11 v.v. – Didžiojo loto irklavimas. Paddle a Giant Canoe. Mokestis: \$5. Hinckley Reserv. Registruotis iš anksto: 440/248-2326.

• **Iki gegužės 23 d.** – Dingęs pasaulis. The Lost World: Jurassic Park. Dinozaurų paroda. Cleve Museum of Natural History, 1 Wade Oval Dr. University Circle. Tel. 216/231-1177. *Ger.J.*

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

(Atkelta iš 10 p.)

Pirmenybėse dalyvavo 6 žaidėjai: trys iš Čikagos, atstovavę LSK "Krantą" ir trys iš Klyvlendo, atstovavę "Žaibą". Čikagiečių komandą sudarė jauni žaidėjai. Tarp jų buvo ir viena mergina.

Turnyrą laimėjo Kęstutis Šalavėjus iš "Krantos", surinkęs 9 taškus iš 10 galimų. Toliau sekė: Kęstutis Dvareckas iš "Žaibo" su 7 taškais, Sigita Lukauskaitė ("Krantas") – 5.5 t., Robertas Rajuncas ("Krantas") – 4 t., Vytautas Nasvytis ("Žaibas") – 3 t. ir Valdas Ramūnas ("Žaibas") 1.5 t. Laimėtojai K. Šalavėjui atiteko Dr. Algirdo Nasvyčio atminimo pereinamoji taurė, įsteigta 1982 metais. 1998 metais ją buvo laimėjęs Vitutis iš Schererville, Ind. Pirmų trijų vietų laimėtojai buvo

apdovanoti ŠALFASS žaidynių plaketėmis.

Varžybos praėjo labai gerose nuotaikose, šiltoje turnyro vadovo V. Nasvyčio globoje. Dėkojame ir Dievo Motinos parapijai bei jos klebonui, kun. Gediminui Kijauskui SJ už leidimą naudotis patalpomis.

2000-ųjų metų pirmenybės numatomos 2000 m. kovo 20 d. Niujorke. *amb*

"ŽAIBO" SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

Klyvlendo "Žaibo" klubo slidininkų varžybos įvyko kovo 13 d. Holiday Valley, NY. Varžybos vyko ne dėl pirmos ar antros vietos bet "Handicap" principu, kai sli-

dininkai stengiasi kuo mažiau atsilikti nuo JAV standarto. Varžybos vadinasi *National Standart Races* (NASTAR) ir vyksta įvairiose slidinėjimo vietovėse. Standartą nustato geriausi Jungtinių Valstijų slidininkai.

Iš "Žaibo" narių geriausiai pasirodė Vikintas Garlauskas, atsilikdamas 34 procentais, Vytenis Čiurlionis – 35%, Dainius Mačikėnas – 36%, Tina Garlauskienė – 38%. NASTAR varžybos vyksta JAV-se jau virš 30 metų. Kiekvienais metais jose dalyvauja tūkstančiai slidininkų. Trasa – didžiojo slalomo pabūdzio, lengva, tinkanti įvairaus sugebėjimo slidininkams. *V.Č.*

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports • visas • prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas. Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Žmogiškoji tragedija

Nuliūdęs žmogelis sėdi bare, žiūrėdamas į prieš jį esantį gėrimo stiklą. Slenka valandos, o jis susimąstęs, atrodo, net nepastebi gėrimo. Staiga stambus sunkvežimio vairuotojas tiesiog įvirsta į barą. Jis atsisėda šalia žmogelio ir išgeria jo gėrimą. Žmogelis pradeda verkti net kūkčiodamas.

– O, bičiuli, – ramina jį vairuotojas, – aš tik pajuokavau. Štai aš tau nupirksiu gėrimo, gerai?

– Ne, atsakė nuliūdęs ir šluostydamas akis žmogelis – tai ne gėrimas. Ši diena ma-

no gyvenime yra pati blogiausia. Šį rytą aš pramiegojau ir pavėlavau į tarnybą. Mane atleido. Kai palikau darbovietę, sužinojau, kad mano automobilį "nudžiovė". Nesupranti? Na, pavogė! Aš pasisamdžiau taksi grįžti namo, bet pastebėjau, kad piniginių palikau namie. Ėjau pėsčiomis šešias mylias namo. Namie radau savo žmoną, besimyluojančią su kaimyno sūnumi. Tad griebiau piniginių ir atėjau į šį barą. Ir štai, kai aš svarsčiau, kaip baigti savo nesėkmingą gyvenimą, – atsiduso žmogelis, – pasirodė pats ir išgėrei mano paruoštus nuodus!

KVIEČIAME VISUS Į "GINTARO" RESTORANĄ Pietūs – nuo antradienio iki penktadienio –

11:30 v.r. – 2 v. p.p.:

- LIETINIAI
- JAUTIENA SU DARU
- VIŠČIUKAS
- KARBONADAS
- KOLDONAI
- SKANI SRIUBA

Penktadieniais, nuo 5 v.p.p. iki 8 v.v.

– žuvies vakaras.

Sekmadeniais, nuo 11:30 v.r. iki 3 v.p.p. –
lietuviški pietūs:

"cepelinai", vėdarai, antis, koldūnai, kugelis.

LIETUVIŲ NAMAI, 877 E. 185 ST., (216) 531-2131

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Skambinkite į Lietuvą iš bet kur ir bet kada už
45 centus už minutę

Skambinkite Telegroup atstovui
ATLANTIC EXPRESS CORP.
dėl platesnės informacijos ir telefono
pajungimo. 9.9 c. skambučiams JAV. CALL BACK SERVICE
SKAMBINKITE TEL. 1-888-615-2148

Taip pat persiunčiame ir pristatome siuntinius Lietuvoje,
Latvijoje, Estijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Karaliaučiaus sr.
ir Lenkijoje. Persiunčiame pinigus.

Užsisakykite amerikietiško maisto kompleksus.

IŠ TOLIAU SKAMBINKITE: 1-800-775-7363

ATLANTIC EXPRESS CORP. ATSTOVAS CLEVELAND'e

LITMA IMPORT-EXPORT, Inc. Skyrius dirba:

639 East 185 Str., Cleveland, OH 44119 II-V 10AM - 6PM

Tel. 216-481-0011 VI 10AM - 3PM

Kiauras testamentas

Šykštėnas sunegalavęs, gulėdamas lovoje, liepė pakviesti advokatą, kad pakeistų savo testamentą. Atvykusiam advokatui ir liudininkui, kuris kartu buvo ir jo sodininkas, pradėjo diktuoti savo paskutinę valią: "Savo sūnui Algirdui, tėviškos meilės vardan, aš palieku 10,000 dolerių. Antram mano sūnui Juozapui irgi palieku 10,000 dol., o kiekvienam anūkui – po 100 dol. ...

– Lukterk, mielas pone Šykštėnai, – sustabdė jį advokatas, – tamsta banke teturi tik 2,000 dol. Šie namai priklauso kaimynui, iš kurio jūs nuomojate. Taigi...

– Nesupranti? – net riktėlėjo Šykštėnas – O dar esi advokatas! Tegu jie užsidirba tuos pinigus sunkiai dirbdami!

Sąžiningas žiūrovas

Kino salėje, prieš prasi-dedant filmui, įeina ponias su plačiabryle skrybėle ir atsisėda prieš sėdintį kareivį. Prasi-dėjus filmui, karys, nematydamas gerai ekrano, visaip kraipo galvą, pasilenkia tai į vieną, tai į kitą pusę. Pagaliau, neiškentęs, patepsena ponias į nugarą. Kai toji atsiska, karys klausia:

– Gerbiamoji ponias, kiek mokėjote už savo skrybėlaitę?

– Dešimt dolerių. Kodėl klausiate?

Karys be jokio pasiaiškinimo įteikia jai dešimt dolerių, pasiima skrybėlę ir toliau patenkintas žiūri filmą.

Tikinti sapnais

Dvi draugės, kurios labai artimai bendraudavo ir mėgdavo platinti gandelius, gana dažnai pasitardavo.

Vieną rytmetį Birutė,

TAUTOS FONDO narių metinis susirinkimas

įvyks gegužės 8 d. "Kultūros židinyje",
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

9:00 val. ryto, Tėvų pranciškonų koplyčioje –
šv. Mišios Tautos fondo rėmėjų intencija.

10:00 val. ryto – susirinkimo pradžia. Vyks rinkimai į TF tarybą ir Revizijos komisiją. Tautos Fondo vadovybė maloniai kviečia visus fondo narius dalyvauti.
TF valdyba

IEŠKOME DARBININKO ŠIŲ METŲ SEZONUI

Vyresnio amžiaus (gal pensininko), kuris nebijo dirbti lauke fizinio darbo. Reikia turėti visus legalius darbo dokumentus (žalia kortelę), o taip pat ir savo automobilį. Pradžiai – uždarius neblogas. Vėliau alga bus dar pakelta.

Skambinkite (708) 458-0638

LIETUVIŲ TAUTINĖS KAPINĖS

8201 S. Kean Ave. Justice, IL 60458-1720

"DIRVAI" AUKOJO:

A.Valiulis, Los Angel., CA 200
A.Bacevice, Avon L., OH 30
O.Kremeris, LaGrange P. IL 25
E.Vilkas, Valencija, CA 25
A.Baliūnas, Clev., OH 20
T.Cesnaitis, Spokane, WA 15
B.Dunda, Cicero, IL 15
R.Kronas, Clarendon H., IL 15
B.Liaudanskis, Caman., WA 15
M.Miškinis, Orchard L., MI 15
J.Pakalka, Beverly S., IN 15
A.Sakalaitė, Naperville, IL 15
S.Gruzdys, New York, NY 10
M.Byla, Pittston, PA 5
E.Jokubauskas, Oak Lawn, IL 5
A.Šaulienė, Chicago, IL 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

* * *

Nuoširdžiai dėkojame
Amerikos Lietuvių Tautinės
sąjungos valdybos sekretorei
Vandai Mažeikienei ir Los
Angeles skyriaus pirmininkei
Rūtai Sakienei, atsiliepusioms
į mūsų prašymą užsakyti
"Dirvą" Vilniaus vidurinei
mokyklai "Lietuvių namai". Jų
paramos dėka ši mokykla,
kurioje mokosi tremtinių
vaikaičiai, kas savaitę
gaus mūsų savaitraštį oro
paštu.
Redaktorius

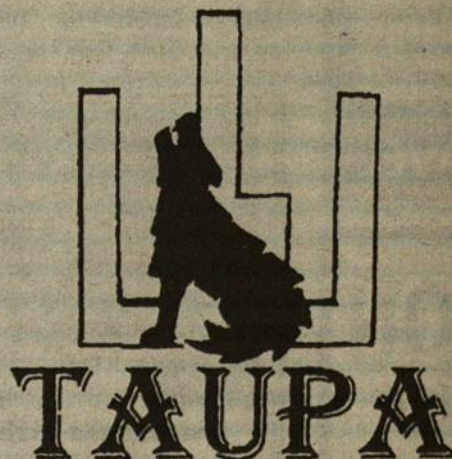
NETIKĖTOS MINTYS Parinko S. Butvila

Vienas iš maloniausių
jausmų apima žmogų, kada,
grįžęs prie savo mašinos, kuri
pastatyta draudžiamoje vietoje,
neranda prisegto "tiketo".

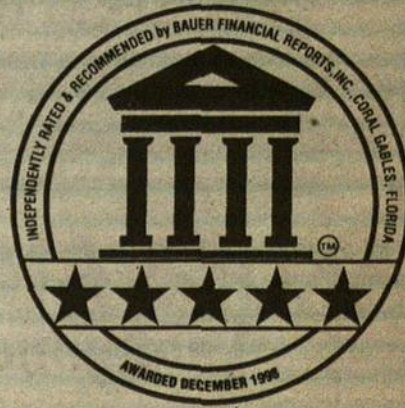
* * *

Nesenai mačiau baisų
dalyką: manė žmona mokė savo
mamą važiuoti su mūsų naująja
mašina.

* * *

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdybos (NCUA) apdrausta iki \$100,000